

Új régi ótárát!

olja tölünk a leg-
ökéletesebb, leg-
e hető dr. Che-
négykötetes ro-
magyar-román

ótárt

100, kötve 1000
írjuk a régi szó-
lejt.

ítételeinket

zheti a román
muljon meg ro-

alapján

ből álló nyelv-
vid idő alatt
títhatja a román
250 lejt.

román tudását a

gyakorló

í folyóirat segít-
kesztik dr. Che-
ri tanárok. Ro-
szöveggel ellá-
l szórakoztató
világ. Kérjen in-
tványszámot.

Új Kelet ya, Cluj

gyverseny.

Fritz kamara-
vésztör" című

zene.

fon.

német műsor-
szerű zene.

etti: Don pas-

gyes hangver-

nikus hangver-

askoztató zene.

etések

és szörme gal-
V. Jánky, Fő.

konyha kiadó,
sszu ueca 19.

család örökbé
ermeket. „Kitű-

nerő állást ke-
ket „Tüchtig
lap kiadóhiva-

d, középiskolai
lalja orvostan-
s ellenében is.

chen Gymnasi-
ranziosischen új
ntnissen such
om.

ONSAGAI AL-
K AZ ÚJ KE-
ABAN.

XIII EVF. • SZAM 226
Cluj—Kolozsvar, 1930
október 18 Szombat
5691 EV - TISRI 26

YAZA POSTALÁ
PLATYI in NUMERAR
No. 244.716/...

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai
ueca) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lej
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vétnék fel.

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Kormányprogram —fegyvertűz mellett

A német választások lezajlása óta jó néhány hét mult el, míg sor kerülhetett a Brüning-kormány bemutatkozására az új német parlament színe előtt. E késlekedésnek — a jelek szerint — nem technikai akadályok voltak az okai, hanem sokkal inkább: lélektaniak. Brüning és kormánya a választások eredményei alapján bizonyos félelemmel néztek előre az új parlament megnyitására s az események igazolták is ezt a félelmet.

Az új kormányt, még bemutatkozása előtt, a szélsőséges pártok bizalmatlansági indítványa várta, a parlamentben pedig egy olyan „többség”, melynek legjelentékenyebb része: a szociáldemokraták — inkább ellenfelei, mint támogatói az új kormánynak.

Soha még kormány, legalább is polgári kormány — a háború befejezése óta — nem vállalt olyan nehézségek között kormányzatot, mint a második Brüning-minisztérium. Ugyszólván köröskörül halálos, vagy legalább is: kemény ellenfelek veszik körül egy a parlamentben, mint a parlamenten kívül.

Mint maga Brüning is megállapította, eme ellenségek közül egyike a legveszedelmesebbeknek: a német nagytőke, melynek a mai válságos pillanatokban korántsem az volna a hazafias hivatása, hogy az országból kiszivárogon, hanem minden erejével a munka és a gazdasági megújulás megteremtésén kellene fáradoznia. A nyílt ellenségek elszántsága és egyre optimistikusabb, vérszemre-kapottabb lendülete már megnyilvánult azokban a fegyvertűzzel tarkított attackokban, amelyekre tömegek a parlament megnyitására napján és a tegnapi kormány-nyilatkozat alkalmával rendeztek meg.

Ilyen konstellációk között nemesak az önbizalomnak, hanem az optimizmusnak teljességére van szüksége Brüning kormánynak, hogy vállalni tudja a kormányzást és megkísérelje a szűken mért lehetőségeknek azokat az utjait megjárni, amelyek a jelen körülmények között ugyszólván fenéig vulkanikus talajra vannak építve. S hogy Brüning kancellár vállalta a kormányzatot, ennek a jelek szerint az a feltevése és hit ad morális és anyagi bázist, hogy Németországot az anarchia veszélyének kitenni egyenlő lenne egész Európa anarchizálódásával, amelynek mint tudjuk, a lelkekben és a viszonyokban szintén adva vannak a lehetőségei.

Hogy milyen nagy a veszély Németországban, azt a szélsőséges elemek elszántsága és vakmerősége bizonyítja elsősorban. Hitler, akit legutóbbi sikerei egyre jobban felbátorítanak arra, hogy Cassandra-szerű jóslatokat tegyen, bejelentette, hogy Németország még a tél vége előtt olyan puszkaporos hordóvá változik, amelyet egyetlen kanóccal fel lehet majd robbantani. Ezt a vakmerő jóslatot ugy Hitlerék, mint a kommunista részéről az a tapasztalat támasztja alá, hogy a tömegekben a nyugtalanság és türelmetlenség elérkezett legmagasabb fokához s ezzel egyidejűleg a megriadt tőke is elvesztette azt a reményét, hogy a német határokon belül meg találhatja számításait.

Nem kevésbé jellemző a német állapotokra az a körülmény is, hogy a szociáldemokraták, akik tudvalevőleg a maguk intranzigenciájukkal buktatták meg annakidején Brüning első kormányát, most kénytelenek voltak Brüning mellé állani, hogy ezáltal legalább pillanatnyilag megmentsék a helyzetet s Németországot megóvják a teljes felfordulás veszélyétől, ami minden bizonnyal nem csupán egy belső szociális forradalom-

hoz vezetne, hanem esetleg Németország megszállásához s újabb rabszolgaságba való süllyedésébe is.

Ez a feltételezés sem egészen okatlan, ha tekintetbe vesszük, hogy Franciaországban alig két héttel ezelőtt hangos tüntetések hangzottak el Briand németbarát politikája ellen s a francia nacionalisták alig várják az alkalmat és a pillanatot, hogy újra visszacsinálhassák a rajnai megszállást s Németországot visszakényszerítsék az antant gazdasági és politikai vazallus-igájába. Kétségtelen, hogy a tömegek nyugtalansága, elkeseredése, a szörnyű gazdasági nyomor és munkanélküliség következtében érthető és indokolt Németországban. A tömegeket azonban sohasem belátásuk, hanem mindig érzelmeik és hitük vezetik s így csak természetes, hogy egy a

nemzeti szocialisták, mint a kommunista forradalmi demagógia kézikönyveiből jölmert „tabula rasa”-tól várják az egyedüli kivezető utat. Nem számolnak azzal, hogy ezt Németország csak abban az esetben tehetné meg, ha elszigetelten állhatna Európa közepén s nem volna körülvéve olyan ellenségek által, mint Lengyelország, vagy Franciaország, amelyeknek imperialista körrei éppen az ő belső felfordulására spekulálnak, hogy ezen keresztül valóítsák meg imperialista törekvéseiket s hogy ezen keresztül próbálják előnyök-höz juttatni saját lázadó, elégedetlen tömegeiket.

Ha van reális támasza a Brüning-kormánynak, úgy csupán a fentieknek tudata és biztos előrelátása az. S ez magyarázza meg optimizmusát, hideg-

vérét, mellyel szembe tud nézni olyan konstellációkkal, amelyek normális viszonyok között minden más kormány bátorságát és idegeit felőrölnék. Brüningék bíznak abban, hogy Németország lassu gazdasági feljavulásával és külpolitikai helyzetének megerősödésével a szélsőségek harci kedve is lohadni fog. Biznak abban, hogy a külső erőviszonyok felismerése, illetőleg a külső erőviszonyokban adott veszedelmek felismerése a szélsőséges pártok józanabb és becsületesebb elemeit is arra fogja kényszeríteni, hogy forradalmi elszántságukat mérsékeljék, vagy legalább is tegyék el olyan időkre, amikor győzelmük nyomán nem romok kísértetei merednek a jövőnd elé, hanem egy világviszonylatban is tisztultabb, emberibb és igazságosabb társadalom kilátásai.

Még mindig nincs rend a kolozsvári városházán

Tíz nap óta nem lehet beiktatni Kolozsvár alpolgármestereit a román blokk terrorja miatt

Mihali polgármester a román blokk fenyegetéseinek hatása alatt törvénytelennek minősítette a belügyminiszter jóváhagyó végzését — A királylátogatás utánra halasztották az alpolgármesterek beiktatását

Cluj—Kolozsvar, október 17. (Az Új Kelet tudósítójától.) Egy közigazgatási rémregény méltó fejezete lehetne az a harc, amely a kolozsvári városháza zárt ajtó mögött folyik tíz nap óta a megválasztott és miniszterileg jóváhagyott alpolgármesterek hivatalba lépése körül. A román blokk néven ismert város-házicsoport terrorizáló fellépésével kénytelenül tudta Mihali Tivadar polgármestert, hogy a belügyminiszteri jóváhagyás ellenére se iktassa be az alpolgármestereket hivatalukba. Mélyen és szomorúan jellemző politikai és közigazgatási viszonyainkra, hogy egy törpe kisebbség pusztá fenyegetésekkel meg tudja akadályozni egy kétharmad többséggel már másodsorú hozott tanácsi határozat végrehajtását. Egyenesen tragikomikussá teszi azonban a helyzetet az a körülmény, hogy a szóbanforgó határozatot megszavazó pártok között a kormánynak lévő nemzeti parasztpárt is helyet foglal, amelynek vezéréi minden igyekecsük ellenére sem tudták eddig érvényt szerezni a többszörös megérősített tanácsi, belügyminiszteri és parthatározatnak — pusztán azért, mert a román blokk tagjainak ez a határozat nem tetszik.

A város polgársága ezektől joggal vetheti fel a kérdést, miért kellett testi épségének veszélyeztetésével felvonulnia a szavazóurnák elé, ha az általa választott tanács határozatainak végrehajtását hónapokon át elamerikázzák és erőszakkal meggátolják, hogy a város közigazgatásának tényleges vezetését azok vegyék át, akiket a polgárság többsége erre kijelölt. A városi autonómia elvének legbrutálisabb megsértése és kinyúlása az, ami az alpolgármesterei kérdésben hónapok óta folyik és ez a esunya játék akarva nem akarva sötét árnyékok vet nemcsak a kormánynak lévő pártra, de magára a kormányra is, amelyben nincs kellő energia, hogy a törvényességnek érvényt szerezzen.

Tengeri kigyóvá dagad az ügy

A helyzet megértéséhez röviden rekapitulálnunk kell mindazt, ami ebben a tengeri kigyóvá dagadó ügyben eddig történt. Ez év június 20-án tartotta Kolozsvár város új tanácsa alakuló gyűlését, amelyen, mint ismertes, dr. János Gáspárt, dr. Marton Ernót, Bartalis

Sándort és Tuffli Richárdot alpolgármesterekké választották meg. A román blokk ezt a határozatot megfellebbezte azzal, hogy a törvény értelmében nem lehet négy alpolgármestert választani. A központi revíziós bizottság megállapította, hogy a városnak joga van négy alpolgármesterhez, de formai okok miatt a választás újra való megejtését rendelte el.

Megismétlik a választást

Szeptember 19-én ismét összeült a városi tanács és megismételte az alpolgármesterválasztást ugyanazzal az eredménnyel. A román blokk ezt a választást is megtámadta azon a címen, hogy a központi revíziós bizottság határozatát nem kézbesítették idejében a fellebbezőknek. Ez a fellebbezés nyilvánvalóvá tette, hogy a román blokk a legnevessebb formai okokkal igyekszik megakadályozni a tanács normális működését.

Mihali Tivadar polgármester az alpolgármesterei választásról szóló városi tanács-határozatot a törvényes tíz nap lejártá után felterjesztette a belügyminisztériumhoz és ugyanabban a beadványban közölte, hogy a román blokk megfellebbezte a választást. A felterjesztéshez csatolta a fellebbezés másolatát is. A belügyminisztérium látván, hogy a blokk részéről tervszerű manőverről van szó, amely nélkülöz minden objektív és törvényes alapot, október 6-án jóváhagyta a kolozsvári alpolgármesterek megválasztását és megbízta a kolozsvári tartományi igazgatóságot annak végrehajtásával.

Az alpolgármestereket felszólítják hivatalaik átvételére

Október 8-án a négy megválasztott alpolgármester a következő azonos szövegű levelet kapta a kolozsvári polgármesterei hivataltól:

Románia
Primăria Municipiului
Cluj
Serviciul adm.
Nr. 20.667/1930.

Tárgy: Kolozsvár város alpolgármestereinek megerősítése.

Alpolgármester Ur,
Másolatban közöljük Önnek a belügyminiszter ur 1930 október 6-án

kelt 11.098/930. számú határozatát, amelyet a tartományi igazgatóság 110.990/930. számú rendeletével közölt velünk és ennek alapján felhívjuk, hogy vegye át hivatalát, amelynek vezetésével megbízták.

Közöljük egyben, hogy holnap, csütörtökön, október 9-én délelőtt 11 órakor a tanács állandó bizottsága rendes ülést tart, amelyen vclő részvételre, ezenel meghívjuk Önt.

Cluj, október 8-án.

Dr. Mihali Tivadar polgármester Moga főtitkár

Mégsem lehet átvenni a hivatalát

Csütörtök délelőtt a megválasztott és immár jóváhagyott alpolgármesterek megjelentek a városházán és a kapott hivatalos értesítés alapján át akarták venni hivatalukat. Legnagyobb meglepetésükre azonban Mihali polgármester közölte velük, hogy nem iktathatja be őket hivatalukba, mert a román blokk tagjai azzal fenyegetőztek, hogy ezt erőszakkal is meg fogják akadályozni és így attól tart, hogy felborul a város rendje és nyugalma.

Az alpolgármesterek a belügyminiszteri jóváhagyásra és Mihali polgármesternek egy nappal előbb kelt levelére való hivatkozással ragaszkodtak ahhoz, hogy hivatalukat átvegyék. Ekkor a tárgyalósobába lépett a román blokk két vezető tagja, dr. Pop Valér és dr. Bornemissa Sebestyén, akik oly fenyegető hangon tiltakoztak a beiktatás ellen, hogy a 76 éves polgármester, aki mindenáron el akarta kerülni a nyílt botrányt, az alpolgármesterei hivatal átadása helyett átíratott intézett a tartományi igazgatósághoz, amelyben közölte, hogy a belügyminiszteri jóváhagyást törvénytelennek tartja és annak végrehajtásáért nem vállalja a felelősséget.

Megindulnak a tárgyalások

Ez a közigazgatási életben szokatlan eljárás érthető és kínos feltűnést keltett egy a kartellben lévő pártok, mint a vezető politikuskok körében. Megindultak a tárgyalások Mihali polgármesterrel, amelyek során igyekeztek meggyőzni Mihalit, hogy mily káros követ-

Stew
sen v
Stere cáfol

Bucuresti—
Uj Kelet tud
Emil, az uj m
nizster ma de
vatalat. Insta
talimon Halij
töje, aki elbu
majd sok sze
Emilnek. Az
megköszönte
tatott arra, h
hez probléma
vatalaban fan
tisztviselök tá
metrescu állar
A munkajogi
tőjává Nascu

Bucuresti—
utöbbi napokl
tek meg arról
partt beszarab
partba való
Egyes lapok
tak arról, hog

a nemzeti p
zetősége sen
ni Ster
és így a prof
visszatérése el
fog gördülni.
ra az állaspö
Sterét vissza
már arról is
jelentős szerep
lasztöjogi refo

Az Adevaru
nyilatkozatot
jelent, hogy
szó sincs róla
na tért a
Semmi köze s
amelyek ezzel
lapokban napv
mint valaha o
conuljon az a
memoarjai me
ni idejét.

Bucuresti—
Stewart, a róla
nöke, aki a B
szerződéssel ka
a nevet Romá
karestbe érkez
gye fel a tár
mánnal. Ism
hosszas huzá
szerződést Ste
tett eleget kö
építési munká

Művész
perz
szövött gobelin.
fonalak, szövöl
SCHUL
O adea, Str.

UJ
VEN
Ezen lap elö
kedvezn
kedvezményt
(menut kivéve)
kiadóhivatalva

Magya
Ne
Ka
elCádására szól
kintettel a nag
színházigy r
előt
PARK
E
szemben a Ke
oldalával.

kezmenyekkel járhat, ha terrorizálai engedni magát egy kicsi, de annál hangsúlyosabb csoporttól. Dr. Socol képviselő rámutatott arra, hogy ilyenformán a tanács egyetlen határozatát sem lehet végrehajtani, mert a folytonos és minden alap nélküli fellebbezésekkel meg lehet azt akadályozni és így végeredményben a tanács egész működése megkérdőjelezhető.

A polgármester ingadozik

Váltakozó szerencsével folytak ezek a tárgyalások, mert Mihali polgármester hol a kartell-pártok, hol pedig a román blokk álláspontja felé hajlott. Szinte naponként történt megállapodás arra nézve, hogy másnap beiktatja az alpolgármestereket, de amikor a tényleges beiktatásra került a sor, Mihali polgármester az elhangzott fenyegetések miatt nem merte végrehajtani a belügyminiszeri rendelkezést.

Közben Mihali polgármester nagy erőfeszítéseket tett, hogy békés megegyezést hozzon létre a román blokk és a kartellpártok között és az erre irányuló tárgyalások meg is kezdődtek, de konkrét eredményekhez még nem vezettek.

Megszólal az ucca is

Látván, hogy az ügyek elfajulnak, Mihali polgármester kijelentette, hogy péntek délelőtt-tizenegy órakor beiktatja hivatalukba az alpolgármestereket. Péntek délelőtt tíz órakor azonban a román blokk tanácsosai teljes számban megjelentek a polgármesternél, ugyanakkor pedig az uccán, a városháza előtt gyülekezni kezdett a román blokk által összehívott tömeg, amely a jelle várt, hogy akcióbá lépjen. Mihali polgármester a fenyegető hangulat láttára ismét revizió alá vette álláspontját és a blokk tagjaival egyetemben felkereste Moldovan Valér dr. tartományi igazgatót, aki előtt ismertette a helyzetet és instrukciókat kért további teendőire vonatkozólag. Mihali polgármester közölte a tartományi igazgatóval, hogy a közelgő királylátogatásra való tekintettel mindenáron el szeretné kerülni, hogy a városban uccai tüntetések és zavargások legyenek. Már pedig a román blokk tagjai ezt határozottan kilitásba helyezték arra az esetre, ha az alpolgármesterek átveszik hivatalukat.

Moldovan tartományi igazgató, aki nyilván szintén nem ismerte fel a helyes úton a helyzet fontosságát és a kormányra nézve mélyen megalázó és gyanús kompromittáló voltát, hozzászórt ahhoz, hogy az alpolgármesterek beiktatását a királylátogatás utáni, vagyis a jövő hét közepéig halasszák el. Nemzeti parasztpárti körökben nyugtalansággal itélik meg a városházi helyzetet és erélyes kézzel kívánják megteremtteni a nyugodt munka lehetőségeit.

A kartellben lévő pártok a napokban tanácskozássra gyűlnek össze, hogy követhető magatartásuk módozatait megbeszéljék.

Jarosláv Hasek:

**Infanterist Svejk
Viszontagságai a nagy háboruban I.**

A világháború egyetlen, humoros, szatirikus regénye, amely méltán sorakozik világirodalom halhatatlansá vált humoros művei közé. Három film és több színdarab készült ebből a regényből, amelyben Svejk, aki olyan bolond, hogy már bölcsnek is elmeget, mond véleményt emberekről, intézményekről, de úgy, hogy a könnyű buggyan ki a kacagástól. Ára 95 lej.

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

**Kötelességének teljesítésére
hivta fel Angliát a dolgozó Palesztina kongresszusa**

Nincs tartós ellentét a zsidó és arab érdekek között — A zsidó munkásság bevándorlását sürgeti a kongresszus

Berlin, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A dolgozó Palesztina világkongresszusa, amelynek üléséről az Uj Kelet részletesen beszámolt, a következő politikai határozati javaslatokat fogadta el:

1. A dolgozó Palesztina első kongresszusa azon szilárd hitének ad kifejezést, hogy egy szabad palesztinai zsidó munkaközösség a nemzeti felszabadítás és a szociális megújulásért folytatott harcában forradalmasító szerepet fog vinni a zsidó népetnek demokratikus alapon való megszervezéséért. Ezt a meggyőződést szervezett zsidó munkások százai és a dolgozó Palesztinának Európa és Amerika huszonegy országából kiérülő barátai vallják, akik a kongresszuson képviseltették magukat. Ezek valamennyien követik a Histadrut felhívását egy olyan pillanatban, midőn a politikai reakció és a zsidó tömegek gazdasági nyomorúsága a zsidó nép hontalanságának tragikumát ismételtén nyilvánvalóvá tették.

2. A kongresszus visszatasítja az arab nagybirtokosoknak az angol gyarmati bürokráciának és a palesztinaépítés kommunista ellenségeinek azt a Sñaw-bizottság jelentésében is nyilvánított rágalmát, hogy a bevándorlás, a zsidó tömegeknek Palesztinába való bevándorlása káros volna az arab nép dolgozó tömegeinek gazdasági érdekeire.

A kongresszus azon meggyőződésnek ad kifejezést, hogy zsidó dolgozó emberek milliói teremthetnek maguknak ottlent é produktív életlehetőséget Palesztina felosztatlan területén, anélkül, hogy ezzel az arab lakosság életlehetőségeit befolyásolják. A zsidó munkásbevándorlás magasabb életstandardjával, szakszerűzeti módszerével már most elérte azt, hogy a palesztinai arab munkásság bére jelentősen a szomszéd államokban fizetett bérek fölé emelkedett. A zsidó munkásbevándorlás fejleszti az ország termelő erejét, lerombolja a jelenleg fennálló feudális termelőformát és ezzel az arab munkások és felalakok számára is új életlehetőségeket teremt.

Nincs ellentét az arab és zsidó érdekek között.

3. A kongresszus kijelenti, hogy semmilyen tartós ellentét a zsidó és arab tömegek között nem áll fenn. Palesztinai zsidók és arabok autonóm és nemzeti élete csakis közös erőfeszítések és a zsidóság és arab tömegek oszállyszolidaritása útján érhető el.

4. A kongresszus szolidaritásnak jelenti ki magát a Histadrutnak a vizsgálóbizottság elé terjesztett memorandumával és emlékezteti a mandatárius hatalmat a zsidó néppel és Palesztinával szemben fennálló kötelezettségeire.

Az 1929 augusztusi események a mandatárius hatalom durva mulasztásait nyilvánvalóvá tették. A mandatárius hatalom nem tett eleget a mandátumban foglalt kettős kötelezettségének: a zsidó otthon teremtését nem támogatta, ellenkezőleg, gyakran

akadályozta és a dolgozó tömegek tényleges érdekeit háttérbe szorította az országban uralkodó osztály érdekeivel szemben.

A kongresszus magáévá teszi a Histadrut által emelt következő követeléseket:

Anglia kötelességei.

A kormányának kötelessége a zsidó bevándorlásban közreműködni. Megfelelő földet kell rendelkezésre bocsátania egy belterjes kolonizáció számára, biztosítani a zsidó munkások számára a községi és közmunkákban való megfelelő részvételt és segíteni a

„Anglia tudatában van a mandátumban foglalt kötelezettségeinek“

Jeruzsálem, október 17. Dr. Shiels Drumond angol gyarmatiügyi alminiszter befejezte palesztinai tanulmányútját. Shiels dr., akit Tel-Avivban ismeretesen kifütyültek az angol kormány arab-barát politikája miatt, elutazása előtt meglátogatta a Nahal kolóniát, amelynek vezetői meleg fogadtatásban részesítették az angol minisztert.

Dr. Shiels az üdvözlésekre válaszolva, kijelentette, hogy nagyon is értékelni tudja azt, hogy a zsidók nem azért jöttek Palesztinába, hogy anya-

féltshokat gazdaságuk fejlesztésében, a mezőgazdaság adóterheit csökkenteni, progresszív adózási rendszert bevezetni, a mezőgazdasági törvényhozást megreformálni, munkásvédelmi törvényeket bevezetni a dolgozó nők és dolgozó ifjúság számára és megjavítani a munkalehetőségeket.

5. A kongresszus fájdalommal és elkéseregésével ad kifejezést afölött, hogy éppen a munkáspárt kormányzása alatt érhetők a zsidó munkásság és a palesztinai zsidó közösséget különböző csapások, amelyek különösen a bevándorlás megszorításában nyerne kifejezést. A kongresszus ünnepélyesen kijelenti, hogy a mandátum végrehajtásával kapcsolatos összes ígéreteknek mindaddig semmi alapjuk nem lesz, amíg nem biztosítanak mindenekelőtt is egy állandó zsidó bevándorlást, Palesztina befogadó-képességének megfelelően és a zsidó otthon-építés szükségleteinek mértékében.

gi előnyöket biztosítsanak maguknak, hanem hogy régi nemzeti ideáljukat megvalósítsák.

— Az angol kormány — mondotta a gyarmatiügyi alminiszter — tisztában van azzal a kötelességével, hogy segítenie kell Palesztinában a zsidó nemzeti otthon megteremtését. A felmerülő nehéz problémák ellenére is biztosítom a zsidókat, hogy az összes angol kormányok teljes mértékben teljesíteni fogják idevonatkozó kötelezettségeiket.

Onként jelentkezett a rendőrségen Istvánffy Sándor sofför, aki tegnap este halálra gázolt egy két éves gyermeket

Cluj Kolozsvár, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap az esti órákban tragikus végű autószerencsétlenség történt Kolozsváron, amelynek halálos áldozata van. A Téglás-utca sarkán a 224. számú luxusautó egy váratlan pillanatban a járdára futott fel és elgázolta az ott haladó György Pálné 79 éves öregasszonyt, aki két éves unokáját karján vitte hazafelé. A szerencsétlen öregasszony hangos sikollyal véresen terült el, az autó az egyik ház falához nyomta és ebben a pillanatban leejtette kezéből a két éves gyermeket, aki rögtön szörnyethalt. György Pálné lábát törte és azonkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. A külvárosi utca lakói között a szerencsétlenség nagy részvétet keltett, mert a két éves kislánynak Imre Viorikának édesanyja súlyos betegen fekszik otthon

és a kislány halálhírét nem lehet vele közölni. György Pálné azonnal a mentők vitték el és első segélynyújtás után a klinikára szállították át. A súlyos vérvesztés az öregasszonyt teljesen elgyengítette, úgy, hogy életbenmaradásához kevés a remény.

Az autót, amely a szerencsétlenséget okozta, Istvánffy Sándor sofför autójával együtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség az éjszaka folyamán nyomozta a megszőkött soffört, aki azonban nem tért haza Str. Romulus 16. szám alatt lévő lakására. Ma délelőtt a sofför önként jelentkezett a rendőrségen, ahol azt a vallomást tette, hogy az esti sötétségben akkor vesztette el az önralmát a volán fölé, amikor egy kocsit akart kikerülni. A rendőrség őrizetbe vette Istvánffyt, akit még a délelőtti folyamán átszállítottak az ügyészség fogházába.

Gloria kötő-szövő-gyár

gyártmányainak gyári áron való elárusítását a Gloria Casa de Tricotaj str. Memorandului (Unió ucca 4 szám) alatti elárusító helyén kívül, feati cég ujonnan megnyílt fiókjüzletében a Str. Regina Maria (Deák Ferenc u.) 3 alatt is megkezdte

Sorsjáték van sok, készpénz sorsjáték csak egy
A kolozsvári Mentő Egyesület sorsjáték
1.000.000 lei főnyeremény! 3.450.000 a nyeremények összege Huzás 1930 december 21-én
Nyereményeket az Albina bank fizeti. Egy sorsjegy ára 100 lej. Vidéki megrendeléseket 117 lej ellenében a Sorsjegyroda (str. Memorandului 16) eszközöl

A valódi „Höfer“ gyermekhintőpor lila dobozban kapható

Stewart Bukarestbe érkezett, hogy személyesen vegye fel a tárgyalásokat a kormányral

Stere cáfolja a nemzeti-parasztpártba való visszamenéséről szóló híreket — Parlament elé kerül a közigazgatási törvény reformja

Bucuresti—Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Hatiegan Emil, az új munka- és egészségügyi miniszter ma délután 12 óra körül átvette hivatalát. Installálásánál jelen volt Pantalion Halippa, a tárca eddigi vezetője, aki elbucuzott a tisztviselőktől, majd sok szerencsét kívánt Hatiegan Emilnek. Az új munkaügyi miniszter megköszönte az üdvözlést, majd rámutatott arra, hogy milyen komoly és nehéz problémák megoldásán kell új hivatalában fáradoznia. Kérte ehhez a tisztviselők támogatását, amit dr. Demetrescu államtitkár meg is ígért neki. A munkaügyi miniszter kabinetigazgatójává Vasca Traiant nevezte ki.

Stere kijelenti, hogy nem hajlandó a nemzeti parasztpártba visszalépni

Bucuresti—Bukarest, október 17. Az utóbbi napokban különböző hírek jelentek meg arról, hogy a nemzeti parasztpárt beszarábiai csoportjai Sterének a pártba való visszatérését követelik. Egyes lapok már konkrét formában írtak arról, hogy

a nemzeti parasztpárti központi vezetősége semmisnek fogja deklarálni Stere lemondó levelét

és így a professzornak a pártba való visszatérése elé semmilyen akadály nem fog görbülni. Maga Pan Halippa is arra az álláspontra helyezkedett, hogy Sterét vissza kell venni a pártba, sőt már arról is írtak a lapok, hogy Stere jelentős szerepet fog betölteni az új választójogi reform kidolgozása körül.

Az Adevarul ma délutáni számában nyilatkozatot közöl, amelyben Stere kijelenti, hogy

szó sincs róla, mintha ő vissza akarna térni a nemzeti parasztpártba.

Semmi köze sincs azokhoz a hírekhez, amelyek ezzel kapcsolatban különböző lapokban napvilágot láttak. *Ma inkább, mint valaha az az óhaj, hogy visszavonuljon az aktív politikai élettől,* mert memoárjai megírásának akarja szentelni idejét.

Stewart nem politizál

Bucuresti—Bukarest, október 17. Stewart, a róla elnevezett angol cég főnöke, aki a Bukarest—brassói utépitési szerződéssel kapcsolatban ismertté tette a nevét Romániában, tegnap este Bukarestbe érkezett, hogy személyesen vegye fel a tárgyalásokat a román kormánnyal. Ismeretes, hogy a kormány hosszas huza-vona után felbontotta a szerződést Stewarttal, miután ez nem tett eleget kötelezettségeinek és az utépitési munkálatokat nem kezdte meg a

megállapodás szerinti dátumon, július 4-én.

Stewart természetesen az Athéne Palaceban szállott meg, ahol azonnal megrohanták az újságírók és érdeklődni kezdtek aziránt, hogy mi van a kormány által felbontott szerződéssel. Az angol vendég minden felvilágosítás nyújtása elől elzárkózott. Csak annyit volt hajlandó mondani, hogy ő soha nem akart politikát keverni az utépitési szerződésbe, amely egy közte és a román állam között lévő, kizárólag kereskedelmi jellegű ügylet. Reméli, hogy sikerülni fog a kormánnyal békés megállapodásra jutni.

Miért nem jó a közigazgatási törvény

Bucuresti—Bukarest, október 17. Az Adevarul hosszabb cikkben foglalkozik a közigazgatási törvény küszöbön álló reformjával. A lap felteszi a kérdést: mi tette aktuálissá a törvény módosítását a Mironescu-kormány installálásának pillanatában? Az Adevarul szerinti a törvényt eddig úgy a belügyminisztérium, mint a többi minisztériumok szabtálták. Emiatt ma nincs is olyan objektív kritérium, amelynek alapján meg lehetne állapítani, hogy a törvény jó-e vagy sem. A közigazgatási reform ugyanolyan sorsra jutott, mint a többi

Százezer katona vesz részt az őszi hadgyakorlatokon

Károly király a hadgyakorlatokon fogja átnyújtani Prezannak és Averescunak a marsallbotot

Bucuresti—Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Károly király, mint ismeretes, hétfőn Kolozsvárra érkezik, hogy résztvegyen az egyetem jubilearis ünnepségein. Az uralkodó már szombat este elindul Szinajából és vasárnap kiszáll Segesváron, ahol Condescu tábornok hadügyminiszter jelentést tesz az uralkodónak az őszi nagy királyi hadgyakorlatok menetéről. A hadgyakorlatok főhadiszállása Segesváron

lesz, ugyanitt fogják felütni tanyájukat az újságírók is. A segesvári postánál külön sajtószolgálatot szerveztek meg erre az alkalomra.

Hozzávetőleges becslése kszerint az őszi hadgyakorlatokon mintegy 100.000 katona vesz részt. A katonák leszállítása minden fennakadás nélkül történt és sem a személy, sem pedig a teheráru-forgalomban nem okozott zavart. Annál nagyobb nehézségek vannak a katonák

elszállásolása körül.

A hadgyakorlatokon részvesznek Prezannak és Averescu marsallok is, akiknek Károly király ez alkalommal fogja átnyújtani a marsallbotot. A hadgyakorlatokat Cihosky tábornok, volt belügyminiszter vezeti, akit a hadgyakorlatok befejezése után tábornaggyá léptet elő az uralkodó és ugyanakkor a román szárazföldi hadsereg vezérfelügyelőjévé fogják kinevezni.

Közismert kolozsvári kereskedőket vett őrizetbe szubverzív propaganda vádjával a kolozsvári rendőrség

Cluj—Kolozsvár, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A csütörtökről péntekre virradó éjszakán a kolozsvári rendőrség néhány feltűnő intézkedést foganatosított, amelynek kapcsán közismert kolozsvári kereskedőket vettek őrizetbe, annak a gyanúnak az alapján, hogy ezek bizonyos kommunista szervezetekkel lennének összeköttetésben. A le tartóztatások híre természetesen élénk feltűnést keltett Kolozsváron, annál is inkább, mert a két letartóztatott kereskedő, Bergner Imre, a nemrég fizetés-képtelenné vált Dibella kötött-szövöttgyár belfüggető és Beeski Andor fűszerkereskedő ismert tagjai Kolozsvár társadalmának. A letartóztatásokat házkutatás előzte meg és a rendőrség által a kereskedők őrizetbevétele állítólag e házkutatások eredményeként történt.

A rendőrség közgei egyidőben jelentek meg Bergner Imre és Beeski Andor lakásán a házkutatás megajtására. Beeski Andornál, akiről tudvalevő, hogy íróember, több kéziratot talált a rendőrség, úgy a saját, mint íróársainak

műveit, amelyeket a rendőrség lefoglalt. A lefoglalt kéziratok között többek között a kitűnő erdélyi írónak, Aprily Lajosnak és Szentimrei Jenőnek költeményeit is megtalálták, amelyeket Beeski Andor annak idején, mint a Studio szavalókórus egyik vezetője nyilvános előadásokra használt fel.

Bergner Imre és Beeski Andor kihallgatása egyébként péntek reggel óta folyik és azokról a rendőrség semminéven nevezendő információval nem szolgált a sajtónak.

Ugyancsak ma éjjel őrizetbe vett a rendőrség több ifjumunkást kommunista propaganda vádjá miatt.

Egy bukaresti háztulajdonos fényes nappal agyonlőtte bérlőinek ügyvédjét a Calea Victoriein

Bucuresti—Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 12 órakor a Calea Victoriein és Lipsyani uca sarkán véres dráma játszódott le. Nicolae Teodorescu háztulajdonos, több bukaresti ház birtokosa, rövid szóváltás után revolvért rántott és kétszer egymásután rálőtt Tatos

bukaresti ügyvédre, aki véresen esett össze.

A revolverdörrenések zaja hatalmas pánikot idézett elő a járókelők között. A Calea Victoriei a napnak ebben a szakában a legforgalmasabb. A déli napfényben sok száz sétáló töltötte meg a Calea Victoriei mindkét utastétét.

A lövések hallatára a nők sikoltozni kezdtek s a járókelők a házak kapui mögött siettek menekéket keresni a revolvergolyók elől.

A súlyosan megsebesült Tatos ügyvédet autón kórházba szállították, a mérénlyöt pedig letartóztatták és a szemben lévő központi rendőrségi épületbe vezették, ahol megkezdtek kihallgatását. Teodorescu elmondta, hogy a Calea Mosiloron több háza van. Különböző okok miatt peres viszonyba került lakóival, akiknek érdekeit Tatos védte. Pénteken délután kellett volna a bukaresti törvényésznek tárgyalnia ezt az ügyet. Teodorescu a Banca Nationala épülete előtt találkozott Tatossal, akit arra kért, hogy ne hozza őt abba a helyzetbe, hogy a perből kifolyólag vesztéségei legyenek.

Tatos kereken visszautasította ezt a közeledést, mire Teodorescu revolvért rántott és rálőtt az ügyvédre.

Tatost a déli órákban megoperálták a Mária királyné kórházban, eltávolítva testéből a golyókat. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Művészi perzsaszőnyeg
szövött gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szővőkellékek legelőnyösebb beszerzési forrása
SCHULHOF EMILNÉ
O adea, Str. En. Ciorogaru (Uri-u.) 14

Uj kedvezmény vendégeinknek
Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott **20%** kedvezményt szobaárainkból **10%** kedvezményt olesó éttermi árainkból (menut kivéve) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni!
Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház
Előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tankintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.
PARK SZÁLLODA Budapest
szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

Szerencsés jövőt, nyugodalmat, boldogságot szerez magának ha megnyeri a főnyereményt

HUGO HORWITZ & Co. WIEN
cégnél Franz Josef Kai 65
800.000 Silling = 20.000.000 Lei
Az osztrák osztálysorsjáték a világ legkedvezőbb sorsjátéka
84.000 Sorsjegy 42.000 Nyeremény
Rendeljen azonnal és szerencsét csinál.
Nyeremények: 500.000 Sill. — 12.500.000 Lei, 300.000 Sill. — 7.500.000 Lei. Kétszer 100 000 Sill. — 5.000.000 Lei. Kétszer 80.000 Sill. — 4.000.000 Lei. Kétszer 60 000 Sill. — 3.000.000 Lei. Háromszor 40.000. Silling 3.000.000 Lei és számos más nyeremény összesen **13.406.000 Silling — 335.130.000 Lei**
Az I. osztály huzása november 18—20 (1930)
Minden rendelést azonnal végrehajtunk. Fizetés a sorsjegy vétele után. Huzás után azonnal küldjük a hivatalos huzási jegyzéket
Sorsjegyárak: Egész: Sill. 48 — 1.200 lej, Fél: Sill. 24 — 600 lej, Negyed: Sill. 12 — 300 lej. Inklusive portó.

fejlésében, erheit esőkken- zási rendszert asági törvény- munkásvédel- zeti a dolgozó ág számára és lehetőségeket.

ajdalmának és fejezést afőlött, spárt kormány- zido munkássá- sidó közösséget amelyek különö- megszorításában kongresszus ün- hogy a mandát- kapcsolatos ösz- ndaddig semmi ig nem biztosita- egy állandó zsi- szatina befogadó- jelen és a zsidó gleteinek mérté-

n foglalt

ának maguknak, zmeti ideáljukat

ny — mondotta miniszter — tisz- lelességével, hogy ztinában a zsidó eremtését. A fel- mák ellenére is t, hogy az összes eljes mértékben evonatkozó köte-

rségen

r, s gyermeket

rét nem lehet vele álnét azonnal a első segélynyuj- szállították át. A g az öregasszonyt e, úgy, hogy élet- és a remény.

a szerencsétlensé- ffy Sándor sofför yomtalanul eltűnt. zszaka folyamán kött soffört, aki naza Str. Romulus lakására. Ma dé- nt jelentkezett a azt a vallomást sötétségben akkor ralmát a volán fő- esit akart kikerül- őrizetbe vette Ist- a délelött folyamán yészség fogházába

ár

elárusítását

Memorandulul 6 ucca 4 szám)

renc u.) 3

k egy sorsjáték december 21-é ui 16) eszközöl

apható

Hogyan látja egy jugoszláv ujságíró II. Károly királyt?

„Minden királynak más kötelességei vannak” — mondja Románia új uralkodója

Belgrád, október 17. Jugoszlávia egyik legjelentékenyebb napilapja, a Zagrábban megjelenő „Novosti” Branko Iovanovici ujságíró tollából cikket közöl II. Károly román királyról. Az ismert jugoszláv publicista a jugoszláv ujságíróknak Romániában történt látogatása alkalmával audiencián jelent meg a királynál és most cikksorozatba foglalja egyéni impresszióit.

„Károly idejében érkezett haza”

A cikkíró ismerteti II. Károly megjelentetéséről hazatérése körülményeit, majd elmondja, hogy a hazatérés a legnagyobb lelkesedéssel töltötte el az ország közvéleményét. Ellenségei meg kellett hogy hajtsák fejüket előtte, mert amikor a nép maga fölé emelte II. Károlyt, az ország egységét akarta erősíteni és megmenteni az országot azoktól a veszedelmektől, amelyek egy meggyengített régensztanács hármasszuevénitása következményeként az országra hárulhattak. „Keresztül-kasul utaztam Romániát, — írja az ujságíró — láttam összes tartományait, városait és falvait és saját szememmel győződtem meg róla, milyen boldog a román paraszt, hogy valóságos király van”.

II. Károly — folytatja cikkét az ujságíró — éppen időben érkezett haza. Akkor, midőn a király halála után az ország uralkodó nélkül maradt. A szenvedélyek és pártok tetőfokon állottak. Teljes széthuzás a pártokon kívül és belül, az autoritás hiánya a külföld előtt: és a legnehezebb pillanatban megjelenik egy ismeretlen repülőgép Románia égen, amelyből frissen, fiatalos életkedvvel kiszáll a régén várt király.

A király programja

„Az az ideálom, hogy mindenki dolgozzék, hogy mindenki meg legyen elégedve munkájának eredményével és hogy mindenki elfoglalja az őt megillető helyet” — mondja Károly király. Megkérdezték tőle az ujságírók, hogy mit gondol: milyen feladatok várnak egy királyra. A király az egyik angol napilap munkatársának a következőket válaszolta:

„Ez több tényezőtől függ, amelyek minden népnél különbözőek. Nem hiszem, hogy a királyok hatásköre merev definíciókban volna meghatározható. Az uralkodás nem jelentheti ugyanazt az összes monarchikus államokban. Az ország speciális adottságai, a lakosság karaktere, a pénzügyi viszonyok, a szomszéd népek és legelső sorban a nép történelme és tradíciói a legkülönbözőbb kormányzási ténykedéseket kívánják, hogy ezeknek a feltételeknek eleget lehessen tenni. Mély meggyőződésem, hogy de facto, a király egy hatalmas és óriási kooperáció feje. Az országát

olybá kell tekintenie, mint egy nagy vállalatot, amelynek előrehaladásáért dolgoznia kell”.

Nagy feladatok előtt „És Románia király — folytatja cikkét az ujságíró — valóban így értelmezve a király hivatását, egészséges szemmel és nem a jól megfogalmazott jelentések szemüvegén keresztül figyeli meg azt, ami jó és azt is ami rossz az országban”.

„Az, aki az élen áll, a Király, impulzust kell hogy adjon a népnek, hogy nemzeti energiájának maximumát adja, hogy a legszebb kulturális és materiális eredményeket érje el” — magyarázza meg programját a király, minden pátoz nélkül, néhány szóval egy külföldi ujságíró előtt, mint olyant, ami igazán magától értődik.

„Romániának megvannak a maga szükségletei. Kivételes természetű problémáink vannak, amelyek a nép történelmére vannak alapozva”.

Károly király programja hatalmas.

A déli braziliai államokban a forradalmárok visszavonulnak a kormánycsapatok elől

Párizs, október 17. A francia fővárosban akkreditált braziliai nagykövét közölte a saját képviselőivel a nyilvánosság számára, hogy Rio de Janeiróban teljes a rend s a helyzetet nyugodtan itélik meg. A kormány tervszerűen folytatja akcióját abban az irányban, hogy a forradalmároktól megtisztítsa az országot. Buenos Ayresbe érkezett távirat szerint Parana állam határára,

Carnopolisnál a kormánycsapatok győzelmet arattak a felkelők felett.

Newyork, október 17. A Herald távirata szerint a riodejaneiroi angol gazdasági körökben a braziliai helyzetet pesszimistákusan itélik meg s nyugtalanságuk napról-napra nő.

A déli braziliai államokban a felkelők csapatai visszavonulóban vannak a szövetségi kormány csapatai elől.

Kelet-Galicia határvidékén ukrán forradalmárok felrobbantották a lengyel határőrség lőszerraktárát

Párizs, október 17. Lembergől jelentik, hogy a keletgaliciai határvidék déli részén Kezycvetz felé ukrán forradalmárok felrobbantották a lengyel határőrség lőszerraktárát. A munióció exploziója nyomán két katonai barakk is összeomlott. A messzehallható óriási robbanás következtében három katona életét vesztette, kilencen súlyosan megsebesültek. Az ukrán forradalmárok

orosz területre menekültek át. Amikor a lengyel őrség épen maradt katonái üldözni kezdték az ukrán terroristákat, orosz részről puskatűzet indítottak meg lengyel terület felé. A határőrségnek ekkor abbakellett hagynia az üldözést, a zaleszkiyi határőrség parancsnoksága bizottságot küldött ki a határincidens és a merénylet lefolyásának megvizsgálására.

Bialik a jiddis nyelv elpusztulását jósolja

Tizánhat különböző jiddis nyelv pusztult el eddig

Berlin, október 17. (Az Uj Kelet tud.) A berlini zsidó élet szenciája volt az a beszéd, amit Bialik, a nagy zsidó költő tartott az elmúlt napokban a Musikhalle disztermében. A terem ebből az alkalmából zsufolásig megtelt érdeklődőkkel. Az érdeklődést fokozta az a körülmény, hogy Bialik ezuttal komoly tudományos témáról tartott előadást. A költő azt a kérdést taglalta, vajon a jiddis nyelvnek van-e létjogosultsága. A tudományos körök tudvalevőleg a jiddisben az ó és középfélnémet felrissült nyelvmaradványát látják. Bialik előadását a német nyelvtudomány kiváló reprezentánsai is meghallgatták. Különös érdekessége volt Bialik előadásának, hogy ezuttal nem vallotta azt

a régebbi álláspontját, hogy a két nyelvnek egymás mellett kell fejlődni. Valamikor szállóige volt Bialiknek az a mondása, hogy: lehet két orrrlikon is lélegzeni. Ez jelentette szerinte a két nyelv egyenranguságát. Most azonban azt vallotta, hogy a jiddis nyelv csak abban az esetben fog fennmaradni, ha a jiddisül beszélők egyidejűleg apolnai fogják a hébert is. Erre az új meggyőződésre — mondotta a költő — legutóbbi litvániai útján jutott. Litvániában ugyanis lendülettel héber nyelvi és irodalmi élet indult meg, amely semmiben sem árt a nép nyelvének, a jiddisnek. — Eilsmerem — mondotta Bialik, — én maga mis szívesen beszélek jiddis anyanyelvemen, szívesen írom is a le-

Bukarestben Grossman-féle kóser

a közismert hosszú évek óta fennálló étterem átöltözködött a Str. Ilfov 4 szám alá (Casa de de, unere háta mögé, volt Restaurant Cluj) gyönyörű termeivel, kertjével rendelkező helyiségibe Kéri régi nagyrebusult vendégeinek továbbra is szíves látogatását.

HORNIMAN'S TEA

A LEGJOBB ANGOL TEA

Elsősorban az ország gazdasági intézményeit akarja reorganizálni, fel akarja szabadítani a parasztságot a kezeiből, el akarja érni, hogy az ország természeti kincseit racionálisan használják ki, modernizálni akarja a földművelést, szaporítani akarja a föld termékenységét, utakat és vasutakat fog konstruálni, adósságok kifizetését tervezni, reorganizálni a katonai, tengeri és légi erőket, fejleszteni akarja az ország iparát stb.

Erős testedzés és katonás életmód mellett a színajai Foisor kastélyban kezdi megvalósítani ezt a programot II. Károly, aki új erát jelent Nagy-Románia történelmében.

hető legjobb jiddis idiómát. Állithatom azonban, hogy a jiddis sorsa szorosán összefügg a héberrel. Ha elszakad a biblia nyelvtől, semmi kilátása nem lesz a további életre. A jiddis ebben az esetben teljesen elveszett. Ne felejtjük el, hogy a héber mellett már számos jiddis nyelv pusztult el a széjjelszóródottság évszázadai során. Tizenhat oly nyelvet tudnék felsorolni, amelyet a zsidó tömegek, vándorlásaik során mint saját nyelvüket használtak. Héber betűkkel írták, a héber nyelvű szavakat keverték a jiddis közé, de eltűntek a nyelvek, valahányszor mellette elhanyagolták a tiszta hébert: a Biblia és a próféták nyelvével. Az arameus idióma tizenkét évszázadig tartotta magát és mégis elpusztult.

A szónok ezután ismertette az arameus nyelv keletkezését, e nyelven írott zsidó szellemi termékeket, amelyek ma már az egész világ szellemiségének közkinészei. Az előadás során pontos időrendben ismertette a különböző jiddis nyelveket: a perzsát, a cheti jiddis idiómát, a latinót és a különböző spanyol idiómákat. Ami ezeken a nyelveken igazi érték megszületett, az mind átment a héberbe. Elismerte e nyelvek történeti szükségességét és éppúgy szükségüknek tartja azt is, hogy e nyelvek elpusztuljanak és a zsidó nép között mindig a héber diadalmaskodjon. Maga a héber nyelv is a zsidók során széjjelaprózódott dialektusokra, de minden korban akadtak nagy szellemek, akik újra felélikítették és összefogták nagy tradíciók szellemében a héber nyelvet. A jiddis mindig is csak mankó volt, amit a zsidó nép csak szükségéből vett magához.

A beszédet hosszantartó tapssal és eljenzéssel fogadta a közönség.

— Enyhe, derült időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint igen enyhe és jórészt derült időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 19 fok Selsius.

— Fokozódik a Marne és Meuse áradása. Párizsból jelentik: A Paris Midi közlése szerint a Marne és a Meuse áradása fokozódik. A Meuse újabb területeket árasztott el. Egyik faluban két gyermek beveszett az áradatba.

— Edouard Herriot előadása Budapesten. Párizsból jelentik: Edouard Herriot volt miniszterelnök, Lyon polgármestere 20-án elutazik, hogy a Páneurópa-unió magyarországi csoportjának meghívására Budapesten előadást tartson az Európai Egyesült Államokról. Herriot előadása 23-án lesz.

— Átvette hivatalát Lord Amulree, az új angol légügyi miniszter. Londonból jelentik: Lord Amulree, az új angol légügyi miniszter átvette hivatalát. A miniszter teljes világgazdasági kivitelt kíván deríteni az R. 101 léghajó katasztrófájának okaira s a vizsgáló-bizottság munkásságának befejezéséig felfüggesztette az R. 101 léghajó építési munkálatait is.

— Elsüllyedt egy holland szállító gőzös. Kopenhágából jelentik: A Skagerakban egy holland szállító-hajó a viharban léket kapott. Segélykérő jeleire segélyhajók legénységét kimentették. A hajóroncs elsüllyedt.

— Terjeszkedik az orosz dumping. Bécsből jelentik: Orosz gabonaexportőrök osztrák malmoknak ajánlatot tettek nagymennyiségű világárpítás alatti buza eladására.

— A jövő év tavaszára várják a világgazdasági helyzet jobbrafordulását. Newyorkból jelentik: Értéktőzsdei körökből származó információk szerint az optimisták a jövő év tavaszára várják a világgazdasági helyzet jobbrafordulását.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

A nagyv konferen

Cluj—Kolozs délyi Zsidó Nemzetbizottsága tegy ülést ebben a városban a folyó tartandó országos nemzetközölag rendezésére hoztak. Ma ba megy az. A nap alatt lejez ehhez mérten összeállítani.

A konferencia pontban tíz órá kezö program

Délelött tíz órá

1. Elnöki megbeszélés.
2. Dr. Marton vevtség tevékeny áthelyezés kérdése.
3. Vita és határozat elhatározás ügyében.
4. Az új vezetők megválasztása.
5. Az új vezetők megválasztása.
6. Vita és határozat elhatározás ügyében.
- a) Palesztina-ügy.
- b) szervezeti kérdések.
- c) politikai kérdések.
- d) kulturális kérdések.
- e) jogvédelmi kérdések.
7. Keren Kájer munkája.

A konferencia előjele a Kisintéző bizottság igazgatójának, Váradi Ödön, Weinberger Nándor.

Az állandó választmány tagjai: Marton Ernöt és Kájer. Az állandó választmány tagjai: Marton Ernöt és Kájer. Az állandó választmány tagjai: Marton Ernöt és Kájer. Az állandó választmány tagjai: Marton Ernöt és Kájer.

A revizionisták konferenciájának képviselőit Weingartner Nándor.

A KIB ezután a jövő cionista kongresszusra pedig az országos választmány munkáját a KIB képviselői Szövetség kezeli a viszonyát társaságánál is bemutat.

— Kingsford Smith repülést. Londonból jelentik: Kingsford Smith repülést. Londonból jelentik: Kingsford Smith repülést.

— Zárdába vonult a francia hadsereg. Párizsban jelentik: Zárdába vonult a francia hadsereg. Párizsban jelentik: Zárdába vonult a francia hadsereg.

— Konferenciát hívtak meg. Bécsből jelentik: Konferenciát hívtak meg. Bécsből jelentik: Konferenciát hívtak meg.

— Schmelting alázódását. Newyorkból jelentik: Schmelting alázódását. Newyorkból jelentik: Schmelting alázódását.

— Schmelting alázódását. Newyorkból jelentik: Schmelting alázódását. Newyorkból jelentik: Schmelting alázódását.

Bourget:

A lelkiismeret

Füzve 54 lej, kötve 84 lej. A világhírű író egyik legszebb regénye. A mai Franciaország ifjuságának mozgalmassága, küzdelmei. Az Athenaeum Könyvtár 12 kötetes sorozata teljes és pedig:

1. Möriz Zsigmond: Forró mezők.
2. Undste Sigrid: Tavasz (Nobeldíjas).
3. Katajev: A sikkasztók.
4. Heltai Jenő: Álmodó háza.
5. Maugham Somerset: Az ördög sarkantyúja.
6. Prévost: A szüz férfi.
7. Krudy Gyula: Boldogult urfikórom.
8. Smeljev Ivan: A pincér.
9. Anderson Sherwood: Tar.
10. Bibó Lajos: Kétkeltű szerelem.
11. Bojer Johan: A nagy éhség.
12. Bourget: A lelkiismeret

A teljes sorozat még előjegyzési áron megrendelhető és pedig kötetenként füzve lej 44, kötve lej 64. Külön-külön, vagy az előjegyzés után füzve 54 lej, kötve 84 lej. Vidékre utánvétellel küldi:

Lepage, Cluj

A nagyváradai cionista konferencia programja

Cluj-Kolozsvár, október 17. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottsága tegnap tartotta meg utolsó ülését ebben a konferenciális évben. Az ülésen a folyó hó 26-án Váradon megrendezendő országos konferenciára vonatkozólag rendkívül fontos határozatokat hoztak. Mindenekelőtt újításszámba megy az, hogy a konferencia egy nap alatt lejezi be tanácskozásait és ehhez mérten kellett annak programját összeállítani.

A konferencia ülése vasárnap délelőtt pontban tíz órakor kezdődik a következő programmal:

Délelőtt tíz órakor:

1. Elnöki megnyitó: dr. Fischer József.

2. Dr. Marton Ernő: Beszámoló a Szövetség tevékenységéről és javaslat az áthelyezés kérdésében.

3. Vita és határozat az áthelyezési javaslat ügyében.

4. Az új vezetés megválasztása.

5. Az új vezetés programja.

Délután 3 órakor:

6. Vita és határozathozatal az előterjesztett javaslatok tekintetében:

a) Palesztina-vita,

b) szervezeti vita,

c) politikai vita,

d) kulturvita,

e) jogvédelmi vita.

7. Keren Kajemet és Keren Hajjeszod munkája.

A konferenciával kapcsolatban kijelölt a Kisintézőbizottság a mandátumigazoló bizottságot, amelynek tagjai dr. Váradai Ödön, Báth Eiraim (Oradea), Weinberger Nándor és Löbl Lajos.

Az állandó választmányba a KIB dr. Marton Ernőt és Klein Elijáhut delegálta. Az állandó választmánynak hivatalból tagjai: a Szövetség tb. főtitkára és a KH képviselője, aki egyben a konferencia főjegyzője lesz. Az állandó választmány összetételére nézve egyébként az eddigi szabályok mérvadók.

Tekintettel arra, hogy a konferenciát az idő már rendkívül rövid és figyelemmel arra, hogy a konferenciát minden körülmények között a kijelölt programmal meg fogják tartani, felhívtnak a választókerületek, hogy a legsürgősebben küldjék be a delegátusválasztási jegyzőkönyveket, vagy ha ezzel lekéskedne, hogy a konferencia igazoló bizottságánál is bemutatathatók az igazoló iratok.

A revizionisták 19-én tartandó országos konferenciájára a KIB a szövetség képviselőit Weinberger Nándort delegálta.

A KIB ezután hosszasan megvitatta a jövő cionista munka esélyeit, majd pedig az országos belpolitika és a Palesztina-munka az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség keretén belül egymáshoz való viszonyát tárgyalta meg.

Kingsford Smith Singaporéba érkezett. Londonból jelentik: A Press Association jelenti Singaporéból, hogy Kingsford Smith pilóta megérkezett Singaporéba. Ha nem kell viharzónát kerülnie, a repülőnek most már mindössze kétezer kilométeres útja van Ausztrália partvidékéig. Kingsford Smith félnapos pihenő után folytatja a repülést.

Zárdába vonul egy híres francia színész. Párizsból jelentik: Ivonne Hautin a Comédie Française művésznője elutazott Lourdesba, ahol ápolónő lett. A kitűnő színész a hónap végén visszatér Párizsba, de nem azért, hogy a színpadon újból szerepelejn, hanem hogy zárdába vonuljon. Érdekes, hogy évekkel ezelőtt a színház egy másik művésznője, Ève Lavalliere is kolostorba vonult.

Konferenciát tartottak a svéd, norvég, finn és cseh cellulózeipar. Koppenhágából jelentik: A svéd, norvég, finn és cseh cellulózeipar vezetői konferenciát tartottak, amelyen az iparág helyzetét megvitaták. A konferencia elhatározta a ermelés 15 százalékos csökkentését, amely intézkedéstől a helyzet javulása várható.

Schmeling aláírta hangosfilm-szerződését. Newyorkból jelentik: Max Schmeling boxvilágbajnok aláírta hangosfilm-szerződését. Schmeling évenként két hónapi hollywoodi filmezésre kötelezte magát. A világbajnok decemberben utazik Amerikába s jövő év júniusáig ott marad, mert boxmérkőzéseken is részt vesz.

Ujabb súlyos összeütközések voltak Berlinben a kommunisták és a rendőrség között

A porosz tartománygyűlés ülésén elvetették a kommunisták bizalmatlansági indítványát Koch-Wesel lemondott mandátumáról

Berlin, október 17. A kormány-nyilatkozat feletti vitában fel fogtak szólni többek között a szociáldemokraták képviselőit Hermann Müller-Franken volt kancellár, a nemzeti szocialisták részéről Strasser, a centrum megbízásából Joss, a kommunisták nevében Pick, míg a német nemzetiek Oberfohren jelölték a vita szónokának. Politikai körökben úgy hírlik, hogy a pártok szónokai rövid nyilatkozatok megtételére fogtak szorítkozni.

A kommunisták a tőzsde környékén újra összeütközésbe kerültek a karhatalommal. A kődobáló kommunista tömeget a rendőrség emberei először levegőbe leadott lövésekkel igyekeztek megfélemlíteni és szétoszlásra bírni, de később kénytelenek voltak gumibotjaik használatára is. A kődobásoktól mintegy harminc rendőr sebesült meg. Számos letartóztatás történt.

A mai éjszaka kisebb incidensektől eltekintve nyugodtan telt el.

Berlin, október 17. A porosz tartománygyűlés mai ülésén a porosz kormány ellen előterjesztett kommunista bizalmatlansági indítványt 232 szavattal 189 ellenében elvetették. A tartománygyűlés a holnapi ülésen dönt arról, hogy kimondja-e feloszlását, vagy sem.

Koch-Wesel volt miniszter, a demokráta-párt leköszönt elnöke ma levélben közölte a demokráta-párttal, hogy mandátumáról is lemond.

A Times szerint a román kormányok hiába próbálják megmenteni az eladósodott kisbirtokokat

„A kisbirtok helyét a középbirtok foglalja el” — írja az angol lap

London, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Times balkáni levelezőjének tollából igen érdekes cikket közöl, amely a román mezőgazdaság súlyos helyzetével foglalkozik. Az újságíró részletesen ismerteti a román mezőgazdasági válság okait és az annak orvoslására előterjesztett javaslatokat.

„Bármilyen is legyen az eredménye a román kormányok azon erőfeszítésének, hogy az eladósodott kisbirtok-

kosokat megmentse, a földtulajdonnak egy jelentős része, minden valószínűség szerint, más kezekbe fog kerülni. Ugyáltszik, hogy Romániában egy új, középszerű földbirtok-típus van kialakulóban, amelyet tehetséges gazdálkodók fognak modern eszközökkel megművelni. Ez kétségtelenül Románia javára fog szolgálni” — írja a Times cikkírója, aki ezután részletesen analizálja a földtulajdonban

várható változások előrelátható szociális következményeit. A cikk a következőképpen zárul:

„A kisbirtokok kialakulása és a kormánynak azon erőfeszítése, hogy a többi mezőgazdasági állammal karöltve biztosítsák a mezőgazdasági termékek jobb értékesítését, — oda fog hatni, hogy egészségesebb alapokra helyezze az egész román mezőgazdaságot.”

Arab rablóbandák leánykereskedelmi központot állítottak fel egy elhagyatott szigeten

A Népszövetség bizottságot küldött a Vöröstenger elátkozott szigetére

Genf, október 17. A Népszövetségnek a rabszolgá- és leánykereskedelmet ellenőrző bizottságához a napokban érdekes jelentés érkezett. A jelentés szerint az abesziniai partok közelében a Vöröstenger egy szigetén egészen középkori eszközökkel üznek rabszolgá- és leánykereskedelmet. Asszonyokat és leányokat de férfiakat is százával tartanak fogságba a szigeten, hogy innen jó pénzért eladják őket a távolkeleti országokba.

A népszövetségi bizottság már régebben értesült, hogy az abesziniai partokon élénk emberkereskedelm folyik és valóságos központja van itt a Kelet felé irányuló leánykereskedelemnek. Az araboknak azonban sikerült eltérlni a nyomokat valahányszor a bizottság emberei megjelentek abból a célból, hogy megejtsék a vizsgálatot.

Néhány héttel ezelőtt a Mekka felé igyekvő egyik nagy zarándokkaravánt megtámadták az arab bandák. A bandák körülkerítették a hívó zarándokok csoportját és fegyverrel kényszerítették őket arra, hogy szolgáltatassák ki nekik a leányokat és asszonyokat. Az egyik elrabolt leánynak azonban sikerült megmenekülnie a bandák karmai közül. Eljutott egy arabiai városba, ahol közölte esetét egy angol kereskedővel, aki azonnal jelentette a dolgot a Népszövetségnek. A Népszövetség illetékes bizottsága erre erőlyesen nekilátott a nyomozásnak és most már kétségtelenül megállapította, hogy az arab bandák olyan szigetre vitték az elrabolt nőket, amelyet eddig lakatlannak ismertek. A szigeten számos vulkanikus kráter emelkedik. Ez volt alapja annak a hitnek, hogy itt soha ember nem lakott.

A bizottság kiderítette, hogy az arab bandákat marseillei és afrikai, továbbá indiai leánykereskedők pénzelték. A bizottság tagjainak sikerült meglátogatnia a szigetet olyképpen, hogy nagy pénzen megvesztegették az egyik leánykereskedőt, aki társainak bosszúja elől a pénzzel Görögországba ment és Kréta egyik városában telepedett le. A leánykereskedők segítségével sikerült lekeresni a parti öröket, akiknek egyébként parancsuk volt, hogy minden ide-

gen csolnakra, vagy hajóra, amely a part felé közeledik, löjjenek és akadályozzák meg az idegenek partraszállását.

A népszövetségi bizottság most készítette el a szigeten látottakról szóló jelentését. Eszerint a nőket sziklakbavájt barlangokban tartják és a renitens-

kedőket *bőjtél és testi fenyegetéssel büntetik*. A leánykereskedők, hogy feltűnés nélkül folytathassák üzlelmüket, ötös és tízes csoportokban viszik a nőket az átkozott szigetre. A bizottság konkrét javaslatokat terjeszt a Népszövetség elé a szegénytelen állapotok megszüntetésére.

Nagyszabású szovjetkém szervezetet lepleztek le Bukarestben

Ma délig több mint hetven letartóztatást eszközöltek

Bucuresti—Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt a sziguranca vezérigazgatóságához feljelentés érkezett, amely szerint az országban jól megszervezett és a legkisebb városokra is kiterjedő hálózatu kém szervezet működik. A feljelentés elmondta, hogy a szervezet a szovjet szolgálatban áll és nagy szerepet játszott a hadügyminisztériumban eltűnt s a szovjet kezére került dokumentumok ügyében is. A sziguranca a feljelentés alapján a legteljesebb diszkréció mellett megindította a nyomozást. A sziguranca-ágensek megfigyelés alá helyezték azokat a személyeket, akik az okmány-eltűnéssel kapcsolatban és azonkívül is gyanuba kerültek. Heteken keresztül folyt a nyomozás, amelyek egyes fázisai valóságilag detektívregényekre emlékeztetően izgalmasak voltak.

Két nappal ezelőtt a fővárosi sziguranca értekezlet volt, amelyen a nyomozást vezető közegek beszámoltak munkájuk eredményéről. Az egybegyűjtött anyagot egyesítve megállapították, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre ahhoz, hogy a rendőrség és a sziguranca nyiltn is akcióba lépjenek. Szerdán éjjel a sziguranca és rendőrközegek több helyen váratlanul házkutatást tartottak s ezek eredményeképpen csütörtök reggeltől péntek délig több, mint hetven személyt tartóztatnak le, akiknek kihallgatása szakadatlanul folyik. A leartóztatott neveit ti-

tokban tartják. A nyomozás eddigi adatai szerint, minden kétséget kizárólag bebizonyosodott, hogy a kém szervezetnek elágazódásai voltak az összes országgrészekben. Bizonyosra veszik, hogy a közeli napokban újabb szenzációs letartóztatások lesznek. Bukaresti lapok szerint ehhez fogható méretű kém szervezetet eddig még nem sikerült leleplezni az országban.

Bucuresti—Bukarest, október 17. Azok kal a hírekkel kapcsolatosan, amelyek szerint Beszarabiában ismét erőre kapott a kommunista-mozgalom, Minilache belügyminiszter az uralkodó megbízásából Beszarabiába utazik.

Egy hét alatt husz ember halt meg Newyorkban alkoholmérgezésben. Newyorkból jelentik: Herrick volt oklahomai képviselőt a pincéjében talált titkos szeszraktár és szeszfőző-üzem miatt hat hónapi börtönbüntetésre ítélték. Herrich ugylátszik bosszúból rendezte be a szeszfőző-üzemet, mert nem teljesítették azt a kérését, hogy mint a legmegbízhatóbb prohibicionisták egyikét nevezzék ki az oklahomai alkoholrendőrség helyettes főnökévé. Az utóbbi egy hét alatt újabb husz ember halt meg Newyorkban alkoholmérgezésben. A halottak mindannyian a szegényebb néposztályból kerültek ki s halálukat metilalkohol fogyasztása okozta.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi es bansagi zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkelnk utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A dési Aviva-Barisszia műsoros estélyének programja. Ma este rendezi meg a dési Aviva-Barisszia nagysikerűnek ígérkező műsoros estélyét, amelynek jövedelmét a borsai tűzkárosultak javára fordítják. Az estély műsora, amelyet a dési Aviva-Barisszia és a kolozsvári Hitachdut Haavoda kitünő műkedvelő gárdája szolgált, a következő: 1. Imnul Regal, éneklő a Hitachdut énekkara. 2. Bevezető konferenst tart Kasztner Rezső, az Uj Kelet munkatársa. 3. Prologus, tartja Hirsch Margit. 4. Héber dal, éneklő a kolozsvári Hitachdut Haavoda énekkara. 5. Tánce-duett: Hirsch Szuri és Klein Ferenc. 6. A két antiszemita. Előadja Nussbaum Imre, Schwartz A. és Ankraut J. Szünet után 7. Héber dal, éneklő a Hitachdut énekkara. 8. Szavaltat: Mandula Elvira. 9. A nagy drámairó, jattsszak Grünfeld J. Rosmann Irén, Rosmann A. 10. Kuplék, előadja Schulsinger Ibi. 11. Balett, táncolja Davidovits Gina. 12. Héber dal, előadja a Hitachdut énekkara. 13. Ojvé egyet, előadja Lázár Béla, Nussbaum L. Adler E., Siovits D., Schwartz A., Ganz B. Az egyes számokat Lázár Béla konferálja. A zongora-kíséretet Gottlieb Mariska látja el. Az estély iránt Désen általános az érdeklődés.

A lengyel ellenék letartóztatott vezéreit kényszerítették arra, hogy ne jelöljék magukat a választásokon. Varsóból jelentik: Politikai körökben megütözközés fogadták azt a hírt, hogy a Breszt-Litovszkban letartóztatott volt szexmagok leveleket intéztek pártvezetőségeikhez, melyekben kijelentik, hogy fogságukra való tekintettel a jelöltetésre nem reflektálnak. Az őrizetben tartott volt törvényhozók csak a rendészeti hatóságokon át érintkezhetnek a külvilággal s ezért a politikusok körében az a vélemény alakult ki, hogy a szemtagok jelöltetésétől való visszalépése nem volt önkéntes.

Véres incidensek a török községi választási harcokban. Londonból jelentik: Konstantinápolyból jelentik, hogy Anatóliában, Szmirnától délkeletre a tengerparti Adaliában a községi választások előkészületeivel kapcsolatban az ellenzéki Fethy bey hívei és a kormány-pártiak között véres összeütközések voltak. Egyes jelentések szerint több, mint nyolcvan sebesült szállították kórházba. A karhatalom megerősítése iránt intézkedések történtek. Több letartóztatott Kóniába kísérték át, ahol a bíróság fog felettük ítélni.

Pályázat. Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári csoportja ügyvezető titkári állásnak betöltésére. Pályázók, kik a héber, magyar és román nyelvet bírják, gépirásban és könyvelésben jártasok, megfelelő cionista ismeretekkel bírnak, írásbeli pályázataikat fizetési igényeik megjelölésével folyó hó 31-ig beadhatják alulírottához. A pályázatok felett a folyó év november 2-án megválasztandó új vezetőség fog határozni, aminek megtörténte után az állás azonnal elfoglalandó. **Dr. Weisz Jenő** ügyv. alnök.

Mérgek gázt lövelltek a litván csapatok hadgyakorlatán. Londonból jelentik: Kownói jelentés szerint a litván csapatok hadgyakorlatán ártalmatlan gáz helyett tévedésből mérgek gázt lövelltek a felfejlődő gyalogsapatok felé. Egy tiszt és két katona gázmérgezésben kiszendvedt s további tizen-negy katona súlyos mérgezést kapott.

Htszázötvenezer lej nyereséggel zárult az idej strand-szezón. A kolozsvári városi tanács hivatalos lapjának jelentése szerint a kolozsvári strand ezévi mérlege 615.080 lej nyereséggel zárult. A strand bevétele 1.075.359 lej volt, míg kiadásai 460.279 lejre rugtak. A város döntése szerint azok a tisztviselők, akik a strand adminisztrálásán ebben a szezonban végeztek, 4 százalékos részesedést kapnak a tiszta jövedelemből. Ugyancsak haszonrészesezés illeti meg a főkönyvelőt is.

Epitsük fel a leégett zsidó Borsát!

Mai kimutatásunkat itt adjuk: Smiel Mayer és Grün Béla, Szászrégen gyűjtése: Saechsich-Regener Sparkassa A. G. 1000, Hermanstädter allg. Spark. Zweiganst. 1000, Ellek Gyula 1000, Marosvásárhelyi Leszámitolóbank fiókja 500, Banca Muresiana S. A. 500, Szászrégenvidéki Tak. és Hitel rt. 500, Marosvásárhelyi Takarékpénztár fiókja 500, Diamanstein Miksa 500, Messer Elemér 500, Farkas Mendel Fiai 500, bisztrai Farkas Imre 500, Kasztner Mór 300, N. N. 300, X. Y. 300, Friedmann József 300, Fixel Vilmos 300, Grün Béla 300, J. Schwartz 300, Blei Tóbiás 300, Farkas Ábrahám 300, Izrael Lázár 200, Goldmann Hermann 200, Mendel Izidor 200, Kloos Emil 200, Márk Kálmán 200, Roembaum Pál 200, Strumingher Mojse 200, Farkas Ru-

dolf 200, Frank Emil 200, Dr. Gidally Illés 200, Blumberg Károly 200, Keresztény Népbank rt. 200, Konderth József 200, Braun Bernát 200, Oros Ioun csendőrkapitány Teaca 100, Dr. Schwartz József 100, Dr. Eugen Truttia 100, Farkas Izsák 100, Halberg Ottó 100, Dr. Weisz H. Mendel 100, Eliás Vilmos 100, Knapp Károly 100, Finna István 100, Moskovits Mihály 100, Blum Károly 100, Glaeser Hogné 100, N. N. 100, Blum Adolf 100, Szabó József 100, Abel Vilmos 100, Stein Mihály 100, Weisz Mayer 100, Radió Birtler 100, Karp Izidor 100, Schwartz Manó 100, Fülöp Géza 100, özv Wolf Mihályné 100, ifj. dr. Kornhoffer Vilmos 100, Smil Mayer 100 lej, összesen 15.000 lej. Eddig kimutatva 1,529.395 lej. Gyűjtésünk eddigi összege 1,544.395 lej.

Ekenert választották meg az Aeroarctic-társaság elnökévé. Londonból jelentik: Az Aeroarctic társaság az elhunyt Nansen örökébe Ekenert választotta elnökévé. A lapok Ekenert megválasztásával kapcsolatban azt kombinálják, hogy a Graf Zeppelin a jövő év tavaszán északsarki utra indul az Aeroarctic társaság tudósaival. A társaság két tagja sajtónyilatkozatot is adott ki, hogy Ekenert kijelentései szerint nem idegenkedik attól, hogy a léghajóval sarki utra menjen, de előbb tájékozódni akar az ut előtti az összes tudományos és jogi kérdésekről.

Jomkippurok kellett vizsgáznok a zsidó diákoknak a cambridgei egyetemen. Londonból jelentik: A cambridgei Harvard egyetem több zsidó absolvense kényszerülve volt utolsó vizsgáit jomkippurok letenni, mert ellenkéz esetben elvesztették volna az évet. Dr. Alfred Hanford egyetemi dékán elutasította a diákoknak azt a kérését, hogy az újabb terminust elhalasszák. A Zsidó Távirati Iroda érdeklődésére az egyetem titkára kijelentette, hogy a vizsgaterminusokat még tavasszal kijárták és annakidején senki sem tiltakozott ellenük. Az utolsó pillanatban már nem lehetett megváltoztatni ezt a terminust.

Hirdetmény. Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári csoportja a konferenciái delegátus választás határidejét 1930. október 19., vasárnap délelőtt 10 órára tűzte ki a Szövetség helyiségébe (Str. Baron L. Pop 10.) A jelölő listák f. hó 18-an, este 9 óráig tehetők le alulírottához. **Dr. Weisz Jenő** ügyv. alnök.

Megjelent a teljes (az új módosított szakaszokkal kiegészített) kényszerkezési törvény precíz magyar fordítása. Ára 100 lej. Vidékre portóval a pénz előzetes beküldése mellett 110 lej. Megrendelhető: **Dr. Mandel Fordító Irodájában, Cluj, Str. Memorandului 12.**

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Külön eladási bazárt nyitottak meg a bukaresti bőr, cipő és szőrme-áru kiállításon. Bukarestből jelentik: A fővárosban levő Parcoul Carolban megnyitott bőrpipari és cipő kiállítás területén a „Bánát” pavillonban bazárt rendeztek be, amelyben a bőrgyárosok, a kisiparosok, bőrkereskedők, cipő és szőrmeárusok, ugyszintén a harisagyárosok és kereskedők a helyszínen árusítják október tizenkettedike — az ünnepélyes megnyitás — óta november tizenkettedikéig áruikat. A közönség ebben a bazárban redukált áron szerezheti be szükségletét, míg a gyárosok és kereskedők könnyen értékesíthetik ezen az uton is az árukat. Állványokat bérelni lehet a Calea Victoriei 16 alatt levő Passage Villamos alatt és a Parcoul Carolban levő kiállítási irodában.

A Haggibbor teniszeseihez, tornászaihoz és vivőihez. A Haggibbor elnöksége felhívja az egyetl teniszeseit, vivőit és tornászait, hogy a királylátogatási nap sportünnepélyeire való tekintettel kísérjék figyelemmel az Uj Kelet vasárnapi számát, amelyben a sportünnepélyek teljes műsora közölve lesz. Felkéri a vezetőség erre a tagokat annál is inkább, mert a felvonulás próbáját vasárnap reggel tíz órakor tartják meg.

Sulyos motorkerékpárszerencsétlen ség Komáromban. Komáromból jelentik: Tegnap este háromnegyed 8 órakor a Rákóczi uton egy motorkerékpár, amelyen Szurovi Tibor betegsegélyzőpénztári hivatalnok ült, 50 kilométeres sebességgel nekiszaladt Sebestyén Ferenc földműves szekerebe, olyan szerencsétlenül, hogy a motorkerékpár felfordult és Szurovi sulyos koponyacsottórést szenvedett. Állapota életveszélyes. A rendőrség megállapította, hogy a bal esetért Szurovi a hibás, mert a megengedett 20 kilométeres sebesség helyett 56 kilométer sebességgel haladt a forgalmas uton.

15.000 NAPI FOGHAZ RÖPCÉDULATERJESZTÉSÉRT. Nankingban a maga nemében páratlanul álló ítélet hozott a rögtönítelő bíróság. Egy kommunista agitátor ült a vádlottak padján. A vád az volt ellene, hogy mintegy 15.000 lázító tartalmú röpcédulát osztott szét. A rögtönítelő bíróság úgy határozott, hogy minden egyes röpcéduláért egy napi fogházzal sújtja a vádlottat. Nagy volt a bíróság megrökönyödése, amikor a büntetést kiszámították és megállapították, hogy a vádlottnak egy végeredményben ártalmatlan deliktumért 41 évet és öt napot kell ülnie. Minthogy a rögtönítelő bíróság ítéletével szemben fellebbezésnek nincsen helye, a kérdést úgy oldották meg, hogy a vádlottat kegyelemre ajánlották a kormányzóknak.

Rádiótelefon összeköttetést létesítettek Anglia és Újzeland. Londonból jelentik: Chelmsfordban megkezdődtek a kísérletek az Anglia—Újzeland közötti rádiótelefon összeköttetés rendszeresítésére. Az esti lapok információi szerint az angol posta már a közeljövőben a közönség részére is meg akarja nyitni a telefonforgalmat.

Vasárnap rádióba beszél a levegő német magassági rekordere. Bécsből jelentik: Neundörfer pilóta, német magassági rekordere vasárnap az asperni repülőtéren repülőmeetingen vesz részt. Az osztrák rádió részére Neundörfer a mikrofon előtt interjú ad, amelynek keretében magassági rekord elérésének technikáját ismertetni fogja.

Egy szerelmse pár tragédiája. Prágából jelentik: A Prerau melletti erdőben a gombaszedő asszonyok egy fiatal pár holttestére akadtak. A kiszállott hatósági közegek megállapították, hogy Dorajil János 24 éves munkásról és Cserny Zsófia 19 éves munkásnőről van szó, akik a zsebkönyvvel lelt tanulása szerint reménytelen szerelmű következtében szánták el magukat arra, hogy kölcsönösen végtetnek életüknek. A nyomozás mindazonáltal folyik, hogy a haláleset körülményeit kiderítsék.

Vigyázz!
mert nem minden lémtisztító
Sidol

A megvalósulás stádiumába lépett a Vatikán rádió-leadóállomása. Rómából jelentik: A Vatikán rádióállomása a közeli megvalósulás stádiumába lépett. Az építési munkálatokkal már csaknem teljesen elkészültek. Adóenergiája képessé fogja tenni, hogy közvetítéseit az egész világon hallhassák.

Nagy földesüzamlás Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Az Erbogenvistehrad vasuti vonalon nagy földesüzamlás történt. A pálya közelében elterülő Vecser nevű hegy egyrésze az esőzések következtében meglazult és a pályatestre csuszott. Áttörte a vasuti pályát s ezáltal meggátolta a vasuti forgalmat. A földesüzamlás oly hirtelen következett be, hogy a vasuti személyzet csak az utolsó pillanatban vette észre és csak a legnagyobb erőfeszítéssel volt képes az arra haladó gyorsvonatot megállítani. Az erre a vonalra eső forgalmat csak átszállással, illetve az áruk átrakásával lehet lebonyolítani.

Hotel Luvru

București, Strada Carol No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

inayen

olvashatja Ön a magyar, román, német, francia, angol írók világhírű munkáit eredetiben, vagy kitünő fordításokban, ha az Uj Kelet előfizetője. — Iratkozzon be még ma a

30.000 csereköttel rendelkező

DANTE

köicsönkönyvtárba

ahol mint ezen lap előfizetője csupán HAVI 40 lejt kell fizetnie, mely összegért korlátlan cserelési joggal olvashatja a világirodalom leghíresebb műveit és újdonságait. — Akar nem előfizetője ennek a lapnak, az havi 60 lejtért olvashat a fenti feltételekkel. — Vidékre naponta postacsomag szétküldés cserekönyvekkel (kiadólagomként 4 lejtért). Ismertető ingyen. Komplet katalógus az összes könyvekről (5 nyelven) 25 lej.

Dante köicsönkönyvtár
CLUJ, Str. Jorga (volt Jókai uca)

Te

Ad

K

Kik le

ke

Egy luga

Cluj—K...
Uj Kelet t...
összeülő n...
grosszus a...
Váradí Ödö...
nek a kere...
felállításá...
tető cikkét...
kereskedő...
érdeklődés...
Váradí Ödö...
vezető fogad...
csolatban...
reskedő mo...
igen figyel...
vanja kiszé...
nekelőtt az...
egyesület n...
nem az alk...

Kavarc

Bucuresti...
Mironescu...
ujságírók...
kijelentette...
fogja kon...
tartozásoka...
politikai és...
arant nagy...
köztudomás...
dasági bizo...
foglalkozott...
Madgearu...
ezzel kapcs...
randumban...
kat. Külön...
hogy ugyan...
ronescu me...
Curentul...
miniszterne...
zölte, amely...
mezőgazdas...
lási tervéne...
A miniszte...
Manoilescu...
zötti nyilván...

Árlejtés

Október 23...
erdőgazgató...
degszamosi...
szükséges a...
pénz 5 száza...
Október 30...
erdőgazgató...
darab puha...
millió 301.81...
százalék.
Október 20...
igazgatósága...
fenntartási...
vó vasuti hi...
és fél millió

SZABÓ JENŐ

Divat-különlegességek nagyáruháza

Telefón 4-79

CLUJ-KOLOZSVÁR

Telefón 4-79

Angol és francia divat-ujdonságok, őszi kosztüm, kabát és ruhaanyagok megérkeztek

Kérem kirakataim megtekintését!

KÖZGAZDASÁG

Kik legyenek a felállítandó kereskedői nyugdíjintézet tagjai?

Egy lugosi kereskedő javaslata dr. Váradi Ödön tervezetéhez

Cluj-Kolozsvár, október 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A rövidesen összeülő nagyenyedi kereskedő kongresszus alkalmából leközlött dr. Váradi Ödönnek, a kérdés referensének a kereskedők nyugdíjintézetének felállítására vonatkozó érdekes ismerető cikkét. A nagyfontosságú kérdés kereskedőkörökben a legszélesebbkörű érdeklődés középpontjában áll és dr. Váradi Ödön cikke általánosan kedvező fogadtatásra talált. A cikkel kapcsolatban Hegyesi Ármint lugosi kereskedő most hazzászló a kérdéshez és igen figyelemreméltó javaslattal kívánja kiszélesíteni az akciót. Mindezekelőtt azt szeretné, ha a létesítendő egyesület ne csak a kereskedőké, hanem az alkalmazottak nyugdíjintézete

is legyen, mert igen sok alkalmazott kereskedő van, aki 30-40 éve dolgozik ebben a szakmában és nem lehet kizárni az intézetből csak azért, mert nem tudta magát önállósítani.

Eppen az alkalmazottakra való tekintettel Hegyesi Ármint azt javasolja, hogy a nyugdíjintézet tagsági díjait minimális összegben állapítsák meg, viszont a minimális nyugdíj már a belépéskor havi 1000 lej legyen, amely összeget bármikor fel lehessen emelni a maximumig a belépés napjáig visszamenőleg. Ebben az esetben a nyugdíjas tagdíja is visszamenő hatállyal felemelendő és az így keletkezett hátralékösszeg után 6-8 százalékos kamatot fizessen.

Kavarodás a mezőgazdasági tartozások konvertálása körül

Bucuresti-Bukarest, október 17. Mironescu miniszterelnök a külföldi újságírók előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a kormány nem fogja konvertálni a mezőgazdasági tartozásokat. Ez a kijelentés román politikai és gazdasági körökben egyaránt nagy feltűnést keltett, mert köztudomású, hogy a kormány gazdasági bizottsága heteken keresztül foglalkozott ezzel a problémával, sőt Madgearu és Manoilescu miniszterek ezzel kapcsolatosan részletes memorandumban fejtették ki álláspontjukat. Különösen feltűnő volt azonban, hogy ugyanazon a napon, midőn Mironescu megtette fenti kijelentését, a Cürentul Manoilescu kereskedelmi miniszternek hatalmas tervezetet közölte, amelyben ki voltak dolgozva a mezőgazdasági tartozások konvertálási tervének összes részletei.

A miniszterelnök nyilatkozata és a Manoilescu-tervezet megjelenése közötti nyilvánvaló ellentmondás arra

engedett következtetni, hogy a kormány tagjai között ebben a kérdésben nézeteltérések merültek fel. Mironescu miniszterelnök a maga részéről oda módosította nyilatkozatát, hogy ő nem tagadta a kormánynak a mezőgazdasági tartozások konvertálásával kapcsolatos szándékát, de kijelentette, hogy a kormány még nem találta meg a konvertálás módjait, amelyek tanulmányozás tárgyát képezik. Manoilescu a maga részéről ugyancsak szükségesnek látta leszögezni, hogy az ő konvertálási terveze felhatalmazása nélkül jelent meg a Cürentulban, minthogy a tervezet a kormány még nem tette tanulmányozás tárgyává. A két rektifikálás még jobban növelte ebben az ügyben keletkezett konfúziót, mert ezek után valóban nem lehetett tudni, hogy a kormány tulajdonképpen mit is akar ebben a nagyfontosságú kérdésben csinálni.

Árlejtések és közszállítások

Október 25-én 11 órakor a kolozsvári erdőigazgatóságnál árlejtés lesz a hidegzamosi állami erdőüzem részére szükséges anyagok szállítására. Bónatpénz 5 százalék.

Október 30-án 11 órakor a kolozsvári erdőigazgatóságnál eladásra kerül 2230 darab puha anyagu szálfá összesen 1 millió 301.810 lej értékben. Garancia öt százalék.

Október 20-án 10 órakor CFR vezérigazgatósága kiadja a bukaresti pályafenntartási felügyelőség körzetében levő vasuti hidak átfejtési munkálatait 3 és fél millió lej értékben. Ugyanakkor

és ugyanott több más javítási munkára is árlejtést tartanak.

Október 27-én 10 órakor a konstancai 9-ik divízió árlejtést tart a parancsnoksága alá tartozó garnizonok husz és zsirellatására.

Október 20-án 11 órakor a CFR bukaresti technikai ügyosztályánál árlejtés lesz a brassói rendezőpályaudvar kibővítési munkálataira és egy Predeal irányába építendő összekötő vonal összes munkálataira.

November 1-én 10 órakor a katonai munkaszászolalj bukaresti kaszárnyájában árlejtés lesz a legénységnek husz, burgonyával és más főzelékfélékkel való egészsévi ellátására. Bónatpénz öt százalék.

November 3-án 10 órakor a gyulafe-

hérvári garnizonnál a csapatok egész évi husellátására tartanak árlejtést. November 17-én 11 órakor a bukaresti monopol vezérigazgatóságnál árlejtés lesz 112.700 kilogramm különböző vastagságú kenderzsineg és 515 méter kenderkötél szállítására.

25 millió kilogram az ezévi román dohánytermés. Az idei dohánytermésről most beérkezett jelentések alapján meglehet állapítani, hogy az országnak ezidőszert körülbelül 25 millió kilogram dohány áll a rendelkezésére, amelyből 2 millió kilogrammot szánnak a jövő évi exportra. Ezzel kapcsolatban illetékes körökben nem leplezik azon aggodalmakat, hogy a román dohánynak a kivitelnél óriási konkurenciával kell számolni. A legveszélyesebb ellenfél Magyarország, ahonnan állandóan nagyon jó minőségű és mindamellett olcsó dohánnyt exportálnak, különösképpen a környék államokba. Románia ennek ellenére is kedvező kilátásokkal indult az exportre, ugyanis már eddig megközelítően 800 ezer kilogram dohánnyt helyezett ki a külföldi piacra. Csehszlovákia árult el nagy érdeklődést a román áruval szemben s egyedül 700 ezer kilogrammot kötött le, míg Belgium 80 ezer kilogrammot vásárolt. Németország hasonlóképpen rokonszenvezik a román dohánnyal, amit bizonyít az a tény, hogy nemrég eszközölt próbavásárlásokat. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ebben az évben az amerikai dohánnyáru az egész európai piacon nagy aratást vitt véghez. Románia is saját bőrére tapasztalhatta, hogy az amerikai cigaretták erősen teret nyert és nagy fogyasztó közönséget hódított el a hazai ipartól. Hiába kérnek lehetetlen árakat az amerikai dohánnyárukért, a közönség ugyszólván minden árat megfizet. A kereskedők szívesebben foglalkoznak a külföldi dohánycikkek s különösképpen az amerikaiak az eladásával, miután ebből — cigarettáról lévén szó — talán csak egy vagy két darabot kell eladni s már nagyobb a haszon rajta, mintha a hazai áruból egy egész dobozon sikerülne tudni. Ilyen körülmények között a belföldi áru fogyasztása csökken. Ami pedig az exportot illeti, ott, sajnos, tulzott reményeket táplálni nem lehet, mert tudvalevő dolog, hogy a román cigaretták nagyon drága és minőségileg egyelőre még nem veszi fel a versenyt a magyar, jugoszláv, bolgár, angol vagy amerikai áruval.

Megjelent az új Galworthy

a világhírű író legújabb műve: A szent ember I-II. ára 245 lej, ugyancsak most jelent meg: Jock London: A vén halász meséi ára 95 lej, Drasche Lázár A.: Amyi Földi Mihály: Mámorosok I-II. ára 238 lej, Theodor Dreiser: Amerikai tragédia I-II-III. ára 612 lej. a 3 hatalmas kötet Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Hirdetmény

A kolozsvári Román Opera november elsején megnyitja ballet-iskoláját. Az iskola növendékei 9-15 éves lányok lehetnek.

Az iskola három évig tart, mely idő alatt a tanítványoknak kötelezettséget kell vállalniuk, hogy ez idő alatt fel fognak lépni az Opera előadásain.

Az iskola befejeztével a tanítványok szerződést fognak kötni az Opera igazgatóságával — kölcsönösen megállapított fizetés mellett — öt évre.

A felvétel iránti kéréseket október 25-ig délelőtt 10-12 órakor kell az Opera igazgatóságához benyújtani.

Az Igazgatóság.

Comunitatea Izraelita Orthodoxa Aut. din Cluj

No. 1054-1930.

HIRDETMEY

A hitközség folyó hó 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg Str. Paris 6 szám alatt választói közgyűlést.

Szavazatok leadhatók megszakítás nélkül délelőtt 10 órától délután 6 óráig. Jelen hirdetmény kibocsátásával meghívottnak tekintetnek mindazon választójogosultsággal bíró tagok is, akiknek netalán nem kézbesítették meghívó.

Cluj, 1930 október hó 12-én.

Löffler Vilmos, v. b. jegyző.

Dr. Pollák Sándor, v. b. elnök.

DREISER: AMERIKAI TRAGÉDIA

H. G. Wels véleménye:

„Theodore Dreiser a szó szoros értelmében lángész. „AMERIKAI TRAGEDIA” című munkája egyike századunk legnagyobb regényeinek.

Amerikában eddig 12 kiadásban, kerek 500.000 példányban fogyott el. Németnyelvű kiadása a 40.000-nél tart.

THÉODORE DREISER

AMERIKAI TRAGÉDIA

ára három kötetben fűzve 612 lej, egészvázsonkötésben 884 lej. Megrendelhető az UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

A KÖNYVPIAC SZENZÁCIÓJA INFANTERISZT SVEJK. KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Színház-Mozi

Egy lány aki mer

Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban. —

Ahhoz, hogy a vidékről a fővárosba felkerült urilány egy elegáns szálló halljában areulüssön egy meghatalmazott minisztert, akit soha életében nem látott, — legalább annyi merészség kellett, mint ahhoz, hogy ezt a darabot megírják. A pofon könnyen a rendőri krónikában is folytatódhatott volna, a szerzők jóvoltából azonban a felpozított kegyelmes ur, annak rendje és módja szerint feleségül veszi a harcias vidéki bakfist, aki ebben a bátor gesztusban keresett menedéket egy sovószerű, tömzsi és nagybaszú vidéki telekkönyvezető előtt. Mint látjuk, a dolog igen egyszerű: aki mer, az nyer.

A kislány is, aki férjhez megy s még hozzá egy „kegyelmes urhoz“ és a szerzők is, akik a nagyközönség izlésének nagyobb dícsőségére, befutottak ezzel a darabbal a budapesti Belvárosi Színházban.

Feltétlenül aláírjuk, viszont azt a megállapítást, hogy ilyenkor, a szezon elején, nem lehet és nem szabad a darabokat „subspecie aeternitatis“ megítélni. El sem hisszük, hogy a lánynak, aki mer, a férjhezmenésen kívül még irodalmi ambíciói is és igényei is volnának. Egyszerűen szórakoztatni akar, mesészöveve ügyesnek mondható és ha nem is hódította meg „egy esapásra“ a közönséget, mint a vidéki kislány a kegyelmes urat, — ezzel szemben el lehetett tölteni mellette néhány kellemes órát. A szerzők nyilván nem is akartak egyebet s ezt az igyekezetet egy kis jóindulattal honorálni is lehet.

A harcias temperamentumu vidéki kislányt Marsi Gizi alakította, sok színnel és meleg közvéltenséggel. Főlényes rutinja könnyedén keresztülsegítette a cimszerep nehézségein, frissen és elevenen mozgott a színpadon. Földényi László hódító jelenség a felpozított kegyelmes ur szerepében, kellemes organuma ezuttal sem tévesztette el hatását. Dícséretére legyen mondva, nem mindig tudott arisztokratikus lenni s különösen a harmadik felvonás egyes jeleneteiben kissé félszeg is volt. Am lehetőséges, hogy a szerelem még egy meghatalmazott minisztert is kizökkent kerékvágásából. A polgári erkölcsök védelmében meghatóan jó volt Benes Ilona s kisebb szerepekben Tóth Elek, Selmezy Mihály s a biztató kvalitásokat eláruló Révész Lajos igyekeztek sikerre vinni a darabot. (k. r.)

A Magyar Színház Iródnézetének Közleményei

A budapesti Meseszínház gyermek-társulata Kolozsváron. A kolozsvári színház igazgatósága nemcsak a felnőttek, hanem a gyermekek szórakozásáról is gondoskodni kíván. Ezért megállapodást kötött a budapesti Meseszínház 12 gyermekprimadonnából álló társulatával, amely október 21-én kedden délután fél 4 órakor tartja nálunk első előadását, a következők pedig ugyanazon délután fél 6 órakor. A pesti gyermekművészek az egész világon a legteljesebb elismerést érdemelték ki. Appmoás érdemelték ki. A pompás társulat teljes három felvonásos operettet fog előadni, melynek címe: Babszem Jankó. A Meseszínház tagjai nem sablonos csodagyerekek, hanem máris kiforrott, rutinos színészek, úgy, hogy nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek is kitűnően fogják élvezni előadásukat. A Meseszínház kedden, szerdán és csütörtökön fog játszani Kolozsváron.

A Tanase-revütársulat 120 tagu együttese szombaton, vasárnap délután és este három előadást tart a Szinkörben. Az előadásokon világhírű attrakciók vesznek részt.

A JÖVŐ HÉT NAGY SZENZÁCIÓJA!!!

Brodsky világhírű operettje

Az első tavasz

A SZINPADI DESZKAK HELYETT

parkett

KONDOR—IHASZ 4 rés talkie-duója

A NAGY BRODSZKY-TANGO

Nádor ragyogó áriái

Betegh Bébi fényes táncszámai

12 táncgörl ragyogó toalettekben

Fényes új díszlet

A Román Opera műsora

Vasárnap, 1930 október 19-én este: Gian ni Schicchi és Paraszthcsület. Spiridon Dumitrescuval Turidu szerepében.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat, vasárnap: d. u. és este Tanase román revütársulata.

Hétfő: Egy lány, aki mer. (Harmadszor. 6. A. bérlet Ssz. 6.)

A világhírű komikus Simay-kvartett minden délután 4 és hat órakor fellép a Szinkör-mozgóban.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZIMŰSORA.

RADIOMŰSOR

Idő: Középeurópai

Szombat, október 18.

Bukarest. 12: Gramofon.

12.30: Hírek, tőzsde, időjárás.

16: Zenekar.

17: Előadás.

17.15: Hírek, időjelzés. Utána zenekari hangverseny.

18: Rádióegyetem.

19: Gramofon.

20: Lengyel est.

22: Hírek.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny.

9.30: Hírek.

9.45: A hangverseny folytatása.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye.

12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2.30: Hírek.

4: Takács Imre dr. felolvasása: „A török idők utáni telepítések az Alföldön.“

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja.

6: Kárpáth Zoltán dr. magyar nó tákat zongorázik.

6.30: Mit üzen a rádió.

7: Magyar hét.

7.30: Magyar katonaindulók.

8.35: Vigjáték. Fenn az ernyő, ninesen kas. Utána pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 19.30: Bizet: Carmen című operája, majd zenekari hangverseny.

Berlin. 20.10: Goldmark: Falusi lakodalom.

Breslau. 20.30: Operettrészletek.

Varsó. 20.30: Zongorajáték.

22.15: Gramofon.

Kattovitz. 20.30: Zongorahangverseny.

Riga. 19.15: Kamarazene Beethoven, Novák művei.

Róma. 20.35: Könnyű zene.

Miláno. 19.30: Szórakoztató zene.

Prága. 21.15: Tamburicazene.

Pozsony. 17.30: Zoubet: Hegedűszvit.

Oslo. 23.20: Táncczene.

Toulouze. 23.30: Katonazene.

Anton Rosenzweig Cluj

ספרים אונד טליכים גראמאדלונג

Héber könyvek

gyapju és selyemtalleszek nagykereskedése. — Gyári árak!

Ha szolid és megbízható

helyről LIBAZSIR szükségletét be akarja szerezni, írjen vagy kérjen árajánlatot

ארטה קלין KLEIN orth. kóser szir és baromfi-szarnokból Oradea, Saguna 6. Alapítva 1912 Szállítás postán és vasuton saját bődőben.

A nők legkedveltebb írói!!!

A nőknek Colette, Gyp és Glyn. Sok százezer asszony, leány gyönyörködik bennük

Most 70 százezerrel olcsóbbak ezen írók legjobb könyvei!

GYP

Line imádója 52 lej
Az örök bakfis 52 lej
A szép Guerandé 52 lej
A züllött társaság 52 lej

GLYN

Acél és kova 52 lej
Az ellentét 52 lej
Ez az ára 80 lej
Férfi és leány 80 lej
A karrier 80 lej
A második Ambrozine 80 lej
A nagy feladat 80 lej
A nagy pillanat 80 lej
Öt év mulya 52 lej
Római színjáték 50 lej
Tul az óceánon 80 lej
Vak szerelem 60 lej

ESCHREUTH

Árvácska 40 lej
Lengyel vér 60 lej
Magamért szeressen 40 lej
A medvevár lovagja 40 lej
Boldogság csillaga 40 lej
Diadal 40 lej
Hazard 40 lej
Zsugori néne 40 lej

COLETTE

KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYABAN

SPORT

A Makkabi sportszövetség berlini konferenciája. Berlinből jelentik: Október 25. és 26-ára konferenciát hívott egybe a Makkabi világszövetség elnöke, amelyen a nagyobb európai Makkabi szövetségek valamennyien képviseltetni fogják magukat. Ez a konferencia fogja az 1932-ben Palesztinában megrendezendő első zsidó olimpiád: a Makkabia végleges programját megállapítani. A konferencia programja a következő: Dr. Lelever ünnepi megnyitó. Nathan Kaminski általános referátum, dr. Rosenfeld: a Makkabia sport és torna-programja. Ezt követőleg általános vita, majd Kareski igazgató látja vendégül a konferencia delegátusait.

Terjed a professzionizmus Németországban. A Schalke 04 diszkalifikálása nem maradt következmények nélkül. A profivá nyilvánított egyesület hívei köréből Németország hat legnagyobb egyesülete ellen emeltek profi vádat s a szövetség kénytelen a legnagyobb szigorral eljárni a feljelentés ügyében. A feljelentett és vizsgálat alá vett egyesületek: Hertha Berlin, Bayern München, IFV Nürnberg, SPV. Fürth, Eintracht Frankfurt és Dresdener SV.

Amerika atlétikai trénereket küld a jövő évben Európába, hogy a helyszínen tanulmányozzák az utóbbi időben félelmetes eredményeket produkáló európai atléták tréning módszerét. Amerika ugyanis ismét mindent elsöpörő győzelemre készül Los-Angelesben s ebbeli szándékának néhány európai nagyság erősen utját állja.

Boxláz Párizsban. Európa nehézsúlyu boxbajnoka a spanyol Paulino október 18-án mérkőzik Párizsban a francia bajnokkal, Grisselel. Maga a mérkőzés nem megy az Európa bajnoki címért, de érdekesség tekintetében felér azzal. A jegyek már elővételben elkelték annak dacára, hogy a helyárok horribilisek. A legjobb ringülés 300 frankban, míg a legolcsóbb hely, az állóhely 15 frankba kerül.

Schmeling a box világbajnoka hangosfilm-színész lett. Schmeling a boxolás világbajnoka annak dacára, hogy szakértői vélemények szerint távolról ért annyit a boxoláshoz, mint nagy elődje Dempsey, mégis végig csinálja ugyanazt a szabályos karriert, amely Dempseynek jutott osztályrészül, sőt sikerét még hangosabb lesz, mert már alá is írta szerződését egy Hoolywoodi filmstudiónál, mint moziszínész. A szerződés december elejétől köti a filmhez Schmelinget, akinek talán a vásznan éppen olyan szerencsésje lesz mint a kötelek között.

Aprohirdetések

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Esténként állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Park Szálloda megnyitit Kolozsváron Regele Ferdinand 36/a. Olcsó árak, utazóknak kedvezmény.

ALLANDÓ MEGÉLHETÉST!

Magas keresetet! elérhetnek ügyes képviselők, magánvevők látogatásával. Sürgős címközlés „Allandó kereset“ jelígre Rudolf Mossehoz, Cluj, kéretnek.

HELYI ÜGYNÖKÖT KERESÜNK

a pálinka zakmából. Ajánlatokat „Garanciaképes“ jelígre a Rudolf Mosse hirdetővállalatához kérünk.

Régi kóser élelmiszerüzlet italmérésel, központban átadó; esetleg pénzes-társat venne. Cim a kiadóhivatalban

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

XIII EVF Cluj-Ko október 5691 E

As U és h 400
Cikkforrás 100
Kézirat és megí

A kolozsvári

A kolozsvári főn ünnepi megévfordulóját. A ciklusában ez a országrészek p vadásának meg jubileum a ro sülést kívánja ségek ennek me keretek között szes kellekeivel lozsvár városa látja vendégül Románia iju jának elioglalá izben hivatalos rost. A kormány kívül meghívta re Románia né akik még a há az erdélyi rom hívtat nyertek Zavoral abbé angol publicist az egyetem dí avatni. Ugy h jelenléte s a k válása mélyeb adnak a koloz ünnepségeinek

A kolozsvári foglalt el és h hivatalba betölt tében, amelyel ter falai közö sabb kultúra az egyetem olj ján felszik, a sülésben évszá valóságát lá tekintélyes sz nak. Olyan k gati civilizáció amelyek száml let nemes hag nek a kolozsv keltelt volna niök azzal a uja világ rept ulna képzeln a közeledésné létfeltételeine masabb instr vári egyetem zet nyelvén, szellemében r uj nemzedéke mes emberi k el őket, függ rok fájára, v Talán nem állapítjuk, h mindenben ig az egyetem többsége csal igyekezett fe megfelelően lyet elfoglalt professor, al helyett a gy laivá lettek. lán nem is t az egyetem hirdető szá időnként me egyetemen t nyos csoport egyetem tize az a fájdalmt itteni Alma ki az immá visszatekintő diákok bető hallgatók sz dése tapad. egyetem kap változás első minden tant vágyó ifju zárultak a z